

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Møteinnkalling

Sandnes kirkelige fellesråd

Møtedato: 09.04.2025 kl. 18:00

Møtested: Lundegeilen 16

Arkivsak: 23/04412

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

12/25 Godkjenning av innkalling og sakliste

3

Godkjenning av protokoll

13/25 Godkjenning av møteprotokoll fra 29.01.25

4

Saker til behandling

14/25 Årsmelding for 2024

12

15/25 Årsregnskap med disponeringer for 2024

22

16/25 Forslag til økonomiplan 2026-2029

34

17/25 Høring - Kommunedelplan om kultur

43

18/25 Besøk fra gravlundavdelingen

59

19/25 Lotterisaken og Bypresten

61

Orienteringssaker

20/25 Ganddal kirke - hva skjer videre

62

21/25 Økte tall på antall gravlagte fram til 13. mars

63

22/25 Delerunde fra menighetene

64

23/25 Skriv og meldinger

65

24/25 Eventuelt

67

Eventuelt

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	414	23/05838-11	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
12/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Godkjenning av innkalling og sakliste

Forslag til vedtak

Innkalling og sakliste er godkjent.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	414	23/05842-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
13/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Godkjenning av møteprotokoll fra 29.01.25

Vedlegg:

Referat Sandnes kirkelige fellesråd 29.1.25

Forslag til vedtak

Protokoll fra 29.1.25 er godkjent.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Møteprotokoll

Sandnes kirkelige fellesråd

Møtedato: 29.01.2025 kl. 18:00

Møtested: Lundegeilen 16

Arkivsak: 23/04412

Til stede: Svein Arne Lindø, Torhild Nødland, Gina Osaland, Anne Gravdal, Tore Herrevold, Sveinung Vik, Gina Horve Osaland, Tove Klepsvik, Kristin Fjelde Tjelle, Odd Tjelta, Tom Krager, June Anda Alne. Fra administrasjonen: Andreas E. Eidsaa Jr., Gunnvor Gjedrem.

Møtende
varamedlemmer: Lillian Øksnevad og Birgitte Gilje Eikrem

Forfall: Kristin Fjelde Tjelle og Arve Oftedal

Protokollfører: Andreas E. Eidsaa Jr.

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
1/25	Godkjenning av innkalling og saksliste	2
Godkjenning av protokoll		
2/25	Godkjenning av protokoll fra 12.12.24	2
Saker til behandling		
3/25	Årsregnskap 2024 - fra Knif regnskap	3
4/25	Høringssvar - retningslinjer for tilskuddsforvaltningen	3
5/25	Lotterisaken og Bypresten	3
6/25	Ganddal kirke - hva skjer videre	4
7/25	Høyland kirke - universelt utformet bygg	5
8/25	Gravferdsseremonier i Sandnes 2024	5
9/25	Delerunde fra menighetene	5
10/25	Skriv og meldinger	6
11/25	Eventuelt	6
Eventuelt		

Sted 31.01.2025

Svein Arne Lindø
Leder

Andreas E. Eidsaa Jr.
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste**1/25 Godkjenning av innkalling og sakliste**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	1/25

Forslag til vedtak

Innkalling og sakliste er godkjent.

Vedtak

Innkalling og sakliste er godkjent.

[Lagre vedtak]

Godkjenning av protokoll**2/25 Godkjenning av protokoll fra 12.12.24**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	2/25

Forslag til vedtak

Protokoll fra 12.12.24 er godkjent.

Vedtak

Protokoll fra 12.12.24 er godkjent.

[Lagre vedtak]

Saker til behandling**3/25 Årsregnskap 2024 - fra Knif regnskap**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	3/25

Forslag til vedtak

Regnskapsrapporter for 2024 for er tatt til orientering.

Vedtak

Regnskapsrapporter for 2024 for er tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

4/25 Høringssvar - retningslinjer for tilskuddsforvaltningen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	4/25

Forslag til vedtak

Høringssvar som omhandler retningslinjer for tilskuddsforvaltning sendes inn til Kirkerådet.

Vedtak

Høringssvar som omhandler retningslinjer for tilskuddsforvaltning sendes inn til Kirkerådet.

[Lagre vedtak]

5/25 Lotterisaken og Bypresten

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	5/25

Forslag til vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd ønsker å forfølge saken videre politisk, om vi ikke får gjennomslag i Klagenemda. Skulle det bli avslag også hos Klagenemda må vi se etter andre inntektsmuligheter for å slippe å gå til oppsigelse av en byprest i fremtiden, og dermed svekke omsorgen for noen av de mest sårbare.

Vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd ønsker å forfølge saken videre politisk, om vi ikke får gjennomslag i Klagenemda. Skulle det bli avslag også hos Klagenemda må vi se etter andre inntektsmuligheter for å slippe å gå til oppsigelse av en byprest i fremtiden, og dermed svekke omsorgen for noen av de mest sårbare.

[Lagre vedtak]

6/25 Ganddal kirke - hva skjer videre

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	6/25

Saksorientering

Informasjon legges fram i møtet om arbeidet med Ganddal kirke.

Forslag til vedtak

Informasjonen om arbeidet med Ganddal kirke er tatt til orientering.

Møtebehandling

Vedtak

Fellesrådet utsetter å ta stilling til Ganddal menighetsråds anmodning om å gjennomføre en forenklet arkitektkonkurranse nå.
Nye møter med Sandnes kommune avholdes i løpet av februar og mars. Etter dette vil rådet komme tilbake til saken. Menighetsrådet holdes løpende orientert.

[Lagre vedtak]

Orienteringssaker**7/25 Høyland kirke - universelt utformet bygg**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	7/25

Forslag til vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd ber om at det bygges et bygg med universelt utformet toalett og dåps-sakristi nærest mulig side-inngangen. Dette for å gi bevegelseshemmede best mulig tilgang og oppleve minst mulig diskriminering.

Vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd ber om at det bygges et bygg med universelt utformet toalett og dåps-sakristi nærest mulig side-inngangen. Dette for å gi bevegelseshemmede best mulig tilgang og oppleve minst mulig diskriminering. Det oversendes to forslag til frittstående bygg som for rådet er likestilte.

[Lagre vedtak]

8/25 Gravferdssermonier i Sandnes 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	8/25

Forslag til vedtak

Rådet tar statistikk for gjennomførte gravlunds-seremonier til informasjon. Vi er takknemlige for at Den norske kirke fortsetter å være det mest foretrukne alternativet ved livets slutt.

Vedtak

Rådet tar statistikk for gjennomførte gravlunds-seremonier til informasjon. Vi er takknemlige for at Den norske kirke fortsetter å være det mest foretrukne alternativet ved livets slutt.

[Lagre vedtak]

9/25 Delerunde fra menighetene

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	9/25

Forslag til vedtak

Informasjon fra menighetene og Sandnes kommune er tatt til orientering.

Vedtak

Informasjon fra menighetene og Sandnes kommune er tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

10/25 Skriv og meldinger

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	10/25

Forslag til vedtak

Fellesrådet har tatt følgende til informasjon:

- Informasjon om personalsituasjonen fra kirkeverge og prost.

Møtebehandling

Vedtak

Fellesrådet har tatt følgende til informasjon:

- Informasjon om personalsituasjonen fra kirkeverge og prost.

[Lagre vedtak]

11/25 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sandnes kirkelige fellesråd	29.01.2025	11/25

Saksorientering

- Spørsmål fra fellesrådsleder til Kirkevergen om leserinnlegg i Sandnesposten skrevet av Ronald Mong.

Vedtak

Informasjon om leserinnlegg og situasjonen på Høyland er tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	021	25/01874-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
14/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Årsmelding for 2024

Vedlegg:

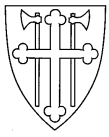
Årsrapport 2024 Fellesråd

Saksorientering

Vedlagt er utkast til årsmelding for 2024. Målsettingen er å gi et bilde av de viktigste delene av arbeidet uten å kunne dekke alle detaljer i det rike arbeidet som pågår i fellesrådets område og ut fra menighetene.

Forslag til vedtak

Årsmelding for 2024 er vedtatt av Sandnes kirkelige fellesråd.

Den norske kirke
SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD
Lundegeilen 16, 4323 Sandnes

Den norske kirke i Sandnes

Årsrapport 2024

Vi øker igjen

Tallene for Den norske kirke i Sandnes viser fortsatt en positiv utvikling på flere områder. Antallet frivillige går opp, flere deltar på gudstjenester, og konfirmasjonsantallet har også steget. Dette er svært gledelig. Vi merker at fellesskapene og møteplassene spiller en viktig rolle for folk i alle aldre. En inkluderende profil gir rom for mange, noe som er essensielt i kampen mot utenforskap. Vi fungerer ikke bare som kirke på søndager, men er aktive alle dager i uken, med mye liv i kirkene. I det midlertidige menighetssenteret på Sørbo, hvor Ganddal kirke skal bygges, er det dessverre ikke nok plass til å invitere alle barn og unge som ønsker å delta.

Klimatiltak

Vi er i full gang med et grønt skifte, i samsvar med bærekraftmålene. Fra 2010 til 2023 har vi redusert energiforbruket med 1 million kilowatt, noe som er en imponerende prestasjon. Denne besparelsen har blitt realisert gjennom økt bevissthet rundt oppvarming, der vi kun varmer opp områder som er i bruk, innføringen av strømstyringsanlegg og en stadig økende bruk av varmepumper i kirkene. Disse tiltakene har gitt svært gode resultater.

Ny kirke på Ganddal

Det har vært jobbet grundig gjennom hele året med planene for ny kirke på Ganddal. Fellesrådsleder, kirkeverge og innleid konsulent fra WSP har utgjort en arbeidsgruppe som har samarbeidet med kommunen for å forberede grunnen for kirkebygget. Et gledelig vedtak ble fattet i kommunestyret om å bygge Ganddal kirke. Dessverre ble kirken skjøvet to år fram i tid i budsjettvedtaket, med planlagt ferdigstilling i 2031, i stedet for 2029. Kirken skal bygges for bydelen, og for å være en trygg arena for fellesskap. Fellesskap for barn og unge. Fellesskap for familier og single, og ikke minst fellesskap for de mange voksne og eldre som kommer til å bo tett på kirken i framtiden. Bydelsarealet i den planlagte kirken vil også bety mye for fellesskap i nærområdet.

De sårbare

Det er inspirerende å høre om det mangfoldige arbeidet som gjøres i kirkene for å støtte og inkludere flyktninger. Initiativer som språkkafeer og strikkeklubber spiller en viktig rolle i å hjelpe nye naboer med å lære språket og kulturen, noe som er avgjørende for integrering.

Et samfunn og en menighet bør vurderes på hvordan de behandler de mest sårbare. Å ta ansvar for de som ikke alltid blir sett, er essensielt, og det er flott at fokuset også rettes mot konfirmanter med spesielle behov. Bogafjell menighet viser et sterkt engasjement i dette arbeidet ved å ta ekstra ansvar på vegne av alle menighetene i Sandnes.

Fellesrådet

Samarbeidet i Sandnes kirkelige fellesråd har vært preget av en god tone og et gjensidig ønske om forsterkning og framgang i arbeidet. Et godt samarbeid mellom menighetene i fellesrådet gjør arbeidet enklere og utløser synergi-effekter. Det har vært avholdt 6 møter i fellesrådet i 2024.

Medlemmene av fellesrådet i 2024 var: Svein Arne Lindø, leder (Riskå), Torhild Nødland, nestleder (Bogafjell), Tove Klepsvik (Hana), Ole Wollert Meyer (Forsand), Gina Horve Osaland (Høle), Tom Krager (Prost), Arve Oftedal (Kommunens representant) Tore Herrevold (Gand), Anne Rettedal (Sandnes), Kristin Fjelde Tjelle (Høyland), June Anda Alne (Lura), Odd Tjelta (Bymenigheten) og Sveinung Vik (Ganddal). Andreas E. Eidsaa Jr. (Kirkeverge) og Gunnvor Gjedrem (HR-sjef) har møtt fra administrasjonen.

Omsorg

Kirkens omsorgsarbeid utgjør en av våre viktigste satsinger, og dette arbeidet utføres både gjennom menighetene og fellesrådet. De to sentrale initiativene fra fellesrådet er Nærvær og Kirkens sykevaktordning, som har en betydelig og viktig rolle i støtten til henholdsvis personer med rusavhengighet og eldre med behov for støtte og som er ensomme, som beskrevet i deres årsrapporter. Byprestene er til stede for å støtte rusavhengige og deres familier. I tillegg er arbeidet med ungdom på Gand og Vågen videregående skoler viktig for forebygging og bekjempelse av utenforskap. Sykevakten bidrar med nødvendig omsorg og trygghet for syke og eldre i Sandnes, noe som også bidrar til å redusere kommunens utgifter til institusjonsplasser.

Vi har også det siste året jobbet med en utvidelse av omsorgsarbeidet gjennom en egen organisasjon som skal hete Nabolaget. For å kunne forsterke og forbedre kampen mot utenforskap, og samtidig få med enda flere frivillige i arbeidet for de som er i en vanskelig sesong av livet eller som faller utenfor.

Røtter

Vi opplever en forsterket forståelse i samfunnet for verdiene som kirken står for. I et stadig mer mangfoldig samfunn blir det enda viktigere å forstå sin egen historie og kulturelle bakgrunn, da dette bidrar til trygghet i samhandling med andre. Det er essensielt at barn og unge får innsikt i den kristne kulturarven, som har formet landet vårt i over 1000 år. Trosopplæringsarbeidet i menighetene er et sentralt verktøy som når mange tusen barn og unge i Sandnes, og vi mottar mange positive tilbakemeldinger fra medlemmene. Kirkebyggene fungerer også som viktige kulturformidlere og som identitetsbærere. Høyland kirke er et eksempel på en kirke som mange innbyggere har hatt et nært forhold til i flere generasjoner.

Vedlikehold

Det ble brukt 1 698 254 kr på vedlikehold av kirkene i 2024. Gjennom at de fleste menighetene har egne vaktmestergrupper som jobber dugnad, kan midlene fra kommunen også strekkes enda lenger. Fellesrådet har selv kun en 25 % stilling som vaktmester som skal dekke alle kirkebyggene. Vi er presset på økonomien i forhold til vedlikehold av våre 19 kirkelige bygg.

Største vedlikeholdsprosjekt i 2024:

- Utskiftning av lysarmatur i Riska kirke
- Utbedring av sprinkleranlegg i Høyland kirke
- Utskifting av avløpsrør i Gand kirke
- Taktekking Hana kirke
- Skiferarbeid Riska kirke
- Belysning i Sandnes kirke
- Oppgradering av belysning i kirkerom i Lura kirke
- Nye dørlåser til Hana kirke
- Varmepumpe i Sviland kyrkje

Arbeidet med gravplasser 2024

Forvaltning - gravplass

Ansvarsområdet gravplass innebærer parkanleggsdrift av kommunens 12 gravplasser og gjennomføring av all kiste- og urnegravlegging i kommunen. Ansvarsområdet innebærer også forvaltningen knyttet til gravplasslovens myndighetsområde. Gravplassforvaltningen i kommunen samarbeider med Kirkelig fellesråd i gjennomføring av kommunens oppgaver på myndighetsområdet knyttet til gravplasser gjennom tjenesteytingsavtale.

Vi har i 2024 sluttført arbeidet med å revidere vår lokal forskrift om gravplassvedtekter i Sandnes som setter lokale rammer for gravplassforvaltningen. Det er gjennomført høringsrunde, behandling i kommunen og godkjenning i Sandnes kirkelige fellesråd.

I 2022 ble det ved hjelp av konsulent startet opp arbeide med en verne- og forvaltningsplan for gravplassene i Sandnes. Denne planen blir verktøy for gjennomføring av vern. Planen ble ferdigstilt i 2023 og i 2024 har vi sluttført prosessen med politisk behandling og godkjenning i Sandnes kirkelige fellesråd. Med bakgrunn i verneplanen arbeides det med tiltak. Trær er felt på Høyland og trær plantet på Sandnes nye. Det arbeides videre i 2025 med tiltak etter verneplanen.

I tabellen under presenterer vi her de gravlegginger som er behandlet og utført i kommunen.

Antall begjæringer/ gravferdsmeldinger		Gravlagt kiste	Gravlagt urne
2018	449	264	112
2019	434	258	123
2020	406	264	97
2021	450	299	106
2022	503	311	147
2023	483	286	159
2024	535	308	180

Utviklingstrekkene viser at kremasjonsandelen vil stige videre i årene som kommer, og forsetter trenden videre, vil kremasjonsandelen på landsplan ligge på 75% i 2050. Kremasjonsandelen i Sandnes er 39% og ligger 8 % under Stavanger som er på 47.

Behovet for nye arealer til gravplasser vil øke betydelig de nærmeste årene. Høyere levealder, den varslede eldrebølgen og økende tilflytting vil kreve store investeringer på området. Det har vært arbeidet med å sikre gode arealer til videre utvidelser i kommunen og på Høyland spesielt. Denne prosessen er ikke ferdig og arbeidet med å sikre nye arealer til gravlegging vil fortsette i 2025.

Oppgaver i fellesrådet

Fellesrådet og kirkevergens oppgaver er blant annet å:

1. **Samordne og fremme kirkens mål og planer i kommunen**
  - Det blir avholdt møter med Sandnes kommune i forbindelse med aktuelle saker, og med ordfører og kommunedirektør i forbindelse med bispevisitaser. Høsten 2024 har fellesrådet hatt møter med gruppelederne i Sandnes. Disse møtene oppleves som viktige for å kunne holde hverandre informert om arbeidet. Det er fint å ha en jevn frekvens på disse treffpunktene med administrasjon og politiske parti.
2. **Forvalte kommunale og andre tilskuddsmidler til kirken.**
  - Det er strengt nødvendig å føre en svært stram økonomistyring for å få de begrensede midlene til å strekke til for de store behovene i kirkene.
  - Det har vært et sterkt fokus på å holde nede strømb Bruken som følge av de høye strømkostnadene. Kostnadene endte på 1.680.000 kroner. Det var en klar bedring fra året før.
  - Fellesrådets totale regnskap for 2024 ga et regnskapsmessig mindre-forbruk på 973.015 kr av en omsetning på 89,2 millioner kroner. Av totalresultatet hadde Sykevakten et mindre-forbruk på 92.582 kr, Prosjektet Trygge Rom/Nærvær hadde et mindre-forbruk på 231.864 kr. Nærvær et mer-forbruk på 584.236 kr, og fellesrådet et mindre-forbruk på 1.233.005 kr.
3. **Være et samarbeids- og serviceorgan for menighetsrådene.**
  - Fellesrådet har ivaretatt personalforvaltningen, regnskapsføring for menighetene, drift og vedlikehold av kirker og kapell, og det formelle ansvar for kirkegårdene.
  - Den eksterne regnskapsførselen og revisjon ved firmaene Knif Regnskap og Idsø & Ravnaas Revisjon har i 2024 fungert svært tilfredsstillende for fellesråd og menighetene.

Medarbeidere

STATEN betaler gjennom bispedømmet lønnsutgifter til 17 prestestillinger i 14,5 årsverk i Sandnes. Videre gir de lønnstilskudd til 3 kateketstillinger og 3 diakonstillinger på til sammen 3,5 årsverk. Det gis lønnstilskudd på 122 000 kr til sekretær for prosten, tilsvarende 20 % stilling. Alle menighetene i Sandnes prosti fikk trosopplæringsmidler på til sammen 5 615 000 kr i 2024.

Menighetsrådene har sammen med prestene ansvar for menighetsarbeidet i de lokale menighetene. Menighetsrådene lønnet i 2024 17,7 årsverk for 10,2 millioner, mot 19 årsverk for 10.6 millioner i 2023, noe som dekker stillinger som er lønnet av menigheten selv, og som inkluderer den kommunale støtten til de åpne barnehagene, og Høyland seniorsenter.

Sandnes kirkelige fellesråds arbeid i hele Sandnes blir utført av hel - og deltidsansatte i nært samarbeid med frivillige medlemmer i menighetene. I 2024 utgjorde dette 57,44 årsverk som fordelte seg på 67 fast ansatte, 6 vikarer, 1 student i praksisplass, 1 midlertidig ansatt ungdomsarbeider, 5 halve stillinger for prester ansatt i BDR og 1 person i varig tilrettelagt arbeid fra NAV. Tilsvarende tall for 2023 var 57,5 årsverk, 69 fast ansatte, 5 vikarer, 1 lærling, 1 student i praksisplass, 4 halve stillinger for prester ansatt i BDR og 2 personer i varig tilrettelagt arbeid i regi av NAV.

Av de fast ansatte var det 47 kvinner og 20 menn. Av disse var 30 kvinner og 8 menn i deltidsstillinger, totalt (56% deltidsstillinger). Størrelsen i deltidsstillingene varierer fra 5% til 90% stilling. Blant de kvinnelige ansatte var 64 % i deltidsstillinger, mens tilsvarende andel for menn var 40 %.

Sandnes kirkelige fellesråd har tre ansatte i Bypresten og en leder for Kirkens sykevakt, samt 15 medarbeidere i Sykevakt. En av stillingene hos Bypresten finansieres med 50 % av Stavanger bispedømme. Bispedømmet har også arbeidsgiver-ansvaret for denne stillingen.

Frivillighet

Antallet frivillige økte år for år fram til pandemien slo til. Under pandemien falt tallet fra 2027 medlemmer i 2019 til 1476 frivillige i 2022. I 2024 økte det igjen til 1566 frivillige. De frivillige er ryggraden i menighetenes arbeid, og uten dem hadde veldig mye av arbeidet stoppet opp. Ikke minst er de frivillige helt avgjørende for å klare å strekke de begrensede midlene til vedlikehold. Uten dem hadde vi ikke klart det.

Siste telling viser at de frivillige i menighetene står for en årlig innsats på 91 146 timer dugnadsarbeid, som utgjør det samme timetallet som 46,7 heltidsstillinger. Det tilsvarer igjen en verdi på 30 millioner kroner. I tillegg samlet menighetene inn 13,3 millioner kroner i 2024, opp fra 12,5 millioner kroner i 2023. Det er en imponerende giverglede som ligger i Norges-toppen.

Sykefravær 2024

Sykefraværet i Sandnes kirkelige fellesråd var på et tilfredsstillende lavt nivå i 2024, med et snitt på 4,8 % for hele året, mot 8,3 % i 2023. I all hovedsak skyldes fraværet noen få langtidssykemeldinger, herunder sykemelding pga. svangerskap. Korttidsfraværet var lavt gjennom hele året.

Til sammenligning var sykefraværet for landet som helhet på 7,2 % for 3. kvartal 2024. Det er ikke registrert noen tilfeller av arbeidsrelatert sykefravær i fellesrådet i 2024.

Tall fra kirken i Sandnes de siste 9 år

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lovfestede tjenester:									
Gudstjenester søndag og høytid	555	541	558	549	518	529	567	608	561
Døpte	495	502	478	488	432	454	460	473	470
Konfirmerte	556	539	556	549	582	563	575	540	560
Vielser	88	76	105	77	77	71	120	103	114
Begravelser	368	335	349	341	332	358	381	374	383
Deltakere på gudstjenester	96.689	95.097	94.421	95.413	43.683	40.595	76.413	79.947	83.851

Menighetene i Sandnes driver et stort og variert arbeid for alle aldersgrupper i hele vår langstrakte kommune, som vi tror har stor betydning for byen. Omsorg og fellesskap går ikke av moten, men gjør det bedre å bo i Sandnes.

Sandnes 25.3.25

Svein Arne Lindø
Leder

Andreas E. Eidsaa Jr.
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	131	24/03050-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
15/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Årsregnskap med disponeringer for 2024

Vedlegg:

Årsoppgjør Sandnes kirkelige fellesråd med noter før revisjon

Saksorientering

Årsregnskap 2024 for Sandnes kirkelige fellesråd viser et mindreforbruk på 973.015 kr av et totalt regnskap på 89.175.851 kr.

Resultatet på 973.015 kr disponeres på følgende vis:

Det overføres 92.582 kr til disposisjonsfond Sykevakten.

Det overføres 584.436 kr fra disposisjonsfond Nærvær.

Det overføres 231.864 kr til disposisjonsfond Trygge rom.

Det overføres 1.233.005 kr til disposisjonsfond Fellesråd.

Det overføres 189.667 kr fra disposisjonsfond Fellesråd for å dekke inn udekket beløp i investeringsregnskapet.

Forslag til vedtak

Resultatet på 973.015 kr er vedtatt å disponeres på følgende vis:

Det overføres 92.582 kr til disposisjonsfond Sykevakten.

Det overføres 584.436 kr fra disposisjonsfond Nærvær.

Det overføres 231.864 kr til disposisjonsfond Trygge rom.

Det overføres 1.233.005 kr til disposisjonsfond Fellesråd.

Det overføres 189.667 kr fra disposisjonsfond Fellesråd for å dekke inn udekket beløp i investeringsregnskapet.

ÅRSREGNSKAP 2024

Sandnes kirkelige fellesråd

Org.nr.: 971 337 788

- en bedre verden

DRIFTSREGNSKAP

Sandnes kirkelige fellesråd

	Note	Regnskap 2024	Regulert Budsjett 2024	Opprinn. budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter og driftskostnader					
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter		2 903 293	2 288 000	2 220 000	2 432 502
Refusjoner/Overføringer	1	22 599 990	24 437 800	24 019 311	25 066 747
Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale	2	9 300 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Statlige tilskudd		1 727 000	1 677 000	1 544 000	2 431 607
Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke		6 781 000	6 781 000	6 797 000	6 832 860
Rammeoverføring/Tilskudd fra egen komm.	2	45 102 627	44 108 000	44 749 977	44 976 056
Tilskudd fra fellesråd /menighetsråd		200 864	210 000	210 000	178 276
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler		561 077	401 000	385 000	410 220
SUM DRIFTSINNTEKTER		89 175 851	87 902 800	87 925 288	90 328 268
Lønn- og sosiale kostnader	3,4	45 447 909	46 656 132	48 900 751	48 177 820
Kjøp av varer og tjenester	3	13 287 527	13 599 312	12 062 000	15 083 099
Refusjoner/Overføringer		11 605 584	11 942 800	11 908 800	12 579 488
Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale	2	9 300 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Tilskudd og gaver		1 104 529	3 000	3 000	142 202
SUM DRIFTSKOSTNADER		80 745 548	80 201 245	80 874 551	83 982 609
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		8 430 303	7 701 555	7 050 737	6 345 659
Finansinntekter og kostnader					
Renteinntekt og utbytte		2 311 568	1 830 000	1 830 000	1 943 812
Renteutgifter og låneomkostninger	5	3 575 444	3 575 000	3 636 817	3 360 946
Avdrag på lån	5	5 507 923	5 520 000	5 520 260	6 264 933
NETTO FINANSPOSTER		-6 771 799	-7 265 000	-7 327 077	-7 682 067
Avskrivinger	6	3 234 708	-	-	3 217 896
Motpost avskrivinger		-3 234 708	-	-	-3 217 896
NETTO DRIFTSRESULTAT		1 658 504	436 555	-276 340	-1 336 408
Interne finansieringstransaksjoner					
Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)		-	-	859 986	703 353
Bruk av disposisjonsfond	8	1 149 818	1 398 818	785 933	-
Bruk av bundne driftsfond		-	-	189 735	400 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER		1 149 818	1 398 818	1 835 654	1 103 353
Avsatt til disposisjonsfond	8	916 763	916 829	1 489 286	-
Overført til investeringsregnskapet	9	685 489	685 489	155 000	-
SUM AVSETNINGER		1 835 307	1 835 373	1 644 286	-
Regnskapsmessig mindreforbruk	7	973 015	-	-	-
Regnskapsmessig merforbruk		-	-	-	233 055

INVESTERINGSREGNSKAP

Sandnes kirkelige fellesråd

	Note	Regnskap 2024	Regulert Budsjett 2024	Opprinn. budsjett 2024	Regnskap 2023
Finansieringsbehov					
Investering i anleggsmidler	6	5 429 267	4 500 000	1 639 006	14 230 385
Merverdiavgift - utenfor mva-loven	1,6	1 357 317	1 000 000	321 931	277 465
Kjøp av andeler	9	185 489	185 489	153 905	168 706
Dekning av tidligere års udekket		-	-	-	1 589 436
45500 Avsetning til bundne fond		3 918 600	3 918 600		-
Avsetninger		3 918 600	3 918 600	-	-
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV		10 890 672	9 604 089	2 114 842	16 265 992
Finansiert slik					
Bruk av lånemidler	10	-	-	464 104	3 000
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.		-	-	61 000	-
Refusjoner		1 357 317	1 000 000	321 931	2 092 549
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	2	821 000	4 000 000	-	17 220 525
SUM EKSTERN FINANSIERING		2 178 317	5 000 000	847 035	19 316 074
Overført fra driftsregnskapet	9	685 489	685 489	155 000	-
Bruk av avsetninger	8	7 837 200	7 837 200	-	73 161
SUM FINANSIERING		10 701 006	13 522 689	1 002 035	19 389 235
Udekket	7	189 667	-3 918 600	-	-
Udisponert		0	0	-2 114 842	-3 123 243
Sum		0	0	1 112 807	-3 123 243

BALANSE

pr. 31.12.

Sandnes kirkelige fellesråd

EIENDELER	Note	2024	2023
Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	6,2	186 149 075	182 002 487
Utstyr, maskiner og transportmidler	6	4 636 699	5 231 412
Aksjer og andeler	9,11	1 778 230	1 592 741
SUM ANLEGGSMIDLER		192 564 004	188 826 640
Omløpsmidler			
Kortsiktige eiendeler	1	3 208 721	5 192 804
Sum fordringer		3 208 721	5 192 804
Bankinnskudd og kontanter	12	16 688 299	17 175 630
SUM OMLØPSMIDLER		19 897 019	22 368 434
SUM EIENDELER		<u>212 461 024</u>	<u>211 195 074</u>

BALANSE

pr. 31.12.

Sandnes kirkelige fellesråd

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2024	2023
Egenkapital			
Disposisjonsfond	8	7 503 274	8 520 786
Bundne driftsfond	8	360 159	360 159
Bundne investeringsfond	8	518 518	529 418
Regnskapsmessig mindreforbruk	7	973 015	-
Regnskapsmessig merforbruk		-	-233 055
Udisponert i investeringsregnskapet		-	3 123 243
Udekket i investeringsregnskapet	7	-189 667	-
Kapitalkonto	13	129 085 934	119 840 647
SUM EGENKAPITAL	7	138 251 233	132 141 197
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Andre lån	5	63 700 170	69 208 093
Sum langsiktig gjeld		63 700 170	69 208 093
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld	12	10 509 620	9 845 783
Sum kortsiktig gjeld		10 509 620	9 845 783
SUM GJELD		74 209 790	79 053 876
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		212 461 024	211 195 074
Memoriakonti			
Memoriakonto ubrukte lånemidler	10	222 100	222 100
Motkonto memoriakonto ubrukte lånemidler		-222 100	-222 100

Sandnes, . . .2025

 Svein Arne Lindø
 Leder i fellesrådet

 Andreas Eidsaa jr.
 Kirkeverge

Sandnes kirkelige fellesråd

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2024

Regnskapsprinsipper

Fellesrådets regnskap er ført i samsvar med Forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke fastsatt av Barne- og familiedepartementet 8. desember 2020, og god kommunal regnskapsskikk.

De kommunale regnskapsprinsipper innebærer blant annet at inntekter og utgifter føres etter bruttoprinsippet, samt etter det såkalte anordningsprinsippet som vil si at alle kjente inntekter og utgifter medtas i drifts- eller investeringsregnskapet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives med like store årlige beløp over driftsmidlets økonomiske levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidlene kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjonsforpliktelser

Foretaket har plikt til å ha tjenstepensjonsordning i henhold til lov. Det er etablert avtale om tjenstepensjon med finansinstitusjon, Kommunal landspensjonskasse og Statens PensjonsKasse

Note	1	Vesentlige regnskapsposter	
		2024	2023
Merverdiavgiftskompensasjon drift		2 479 529	2 750 276
Merverdiavgiftskompensasjon på investeringer		1 357 317	277 465
Sum		3 836 846	3 027 741
Fordring mvakompensasjon termin 6 pr 31.12.23		1 057 484	

Note	2	Tilskudd	
		2024	2023
Tilskudd fra kommunen		41 703 568	40 317 897
Kommunal tjenesteyting, kalkulatorisk, drift		9 300 000	8 000 000
Tilsk fra kommune/komm reg.premie		3 399 059	4 658 159
Sum tilskudd drift		54 402 627	52 976 056

Tilskudd fra kommunen til investeringer		821 000	4 000 000
Tilskudd fra kommunen til tomt		0	13 120 525
Sum tilskudd investering fra kommunen		821 000	17 120 525
Tilskudd fra kirkeringer, foreninger		0	100 000
Sum tilskudd investering		821 000	17 220 525

Note	3	Lønnskostnader	
		2024	2023
Lønnskostnader består av følgende poster			
Lønninger		33 485 227	33 270 140
Pensjon		6 252 206	8 957 830
Arbeidsgiveravgift		5 433 630	5 656 924
Andre personalkostnader		276 846	292 926
Sum lønnskostnader		45 447 909	48 177 820

Nedgang i pensjonskostnader skyldes i hovedsak redusert reguleringspremie med kr 1,8 mill og redusert premie SPK med 2,1 mil.

Antall ansatte		2024	2023
Gjennomsnittlig antall årsverk		50,4	48,5
Gjennomsnittlig antall fast ansatte		78	76

Godtgjørelser og honorar		2024	2023
Daglig leder - lønn		1 157 339	1 099 961
Fellesnemd - møtegodtgjørelse styreleder og nestleder		30 000	-

Godtgjørelse til revisor		2024	2023
Lovpålagt revisjon, ekskl. mva		233 690	165 000
Andre attestasjoner, ekskl. mva		57 200	79 000
Rådgivning		4 645	0
Sum		295 535	244 000

Godtgjørelse til revisor gjelder Sandnes kf samt menighetsrådene i Sandnes kommune.

Note	4	Pensjonskostnader, midler og forpliktelser

- Fellesrådet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjonsordning. Fellesrådets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.

- Pensjonsordningen er organisert gjennom en kollektiv pensjonsforsikring (ytelsesbasert). Ordningen gir rett til en definert fremtidig ytelse. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Forpliktelsen er dekket gjennom KLP, Kommunal Landspensjonskasse.

Premie/tilskudd		2024	2023
Innbet. Premie/tilskudd inkl. adm.		6 773 880	8 307 117
Premiefond KLP		6 521 040	4 230 964
Estimert forpliktelse/midler 31.12		2024	2023
Brutto påløpt forpliktelse		91 544 498	83 625 665
Pensjonsmidler		96 326 772	87 316 964
Netto pensjonsforpliktelse		-4 782 274	-3 691 299

Økonomiske forutsetninger	2024	2023
Diskonteringsrente	4,00 %	3,50 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,48 %
Forventet G-reg./pensjonsreg.	2,97 %	2,48 %
Forventet avkastning	4,50 %	4,00 %

Medlemsstatus	2024	2023
Antall aktive	70	67
Antall oppsatte	179	176
Antall pensjoner	92	83

Note	5	Vesentlige forpliktelser og lån
Fellesrådet har ingen vesentlige forpliktelser og lån som ikke fremgår av regnskapet.		

Langsiktig gjeld, lånesaldo pr. 31.12.:	2024	2023
KLP - Bogafjell, lån betjenes med avdrag og med renter, rentesats 5,3%. Forventet innfrielsesdato 30.6.50	43 173 849	45 313 306
KLP - Bogafjell lån betjenes med avdrag og renter, rentesats 5,65%. Forventet innfrielsesdato 26.11.29	14 901 102	18 102 422
KLP - Lura, Gand og Høyland kirke. Betjenes med avdrag og renter, annuitetslån over 30 år, fastrente til 1.8.2028 rentesats 2,69%. Forventet innfrielsesdato 1.11.2048. Opprinnelig lånebeløp 6.600.000.	5 625 219	5 792 365
Sum	63 700 170	69 208 093

Note	6	Driftsmidler				
		Kirker	Transpmidl/ inventar/ utstyr	Kapell/ menigh.hus	Orgler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.		215 619 793	863 500	6 628 647	8 007 121	231 119 060
Akkumulerte avskrivninger 01.01.		38 114 541	530 381	2 131 411	3 108 829	43 885 162
Balanseført verdi 01.01.		177 505 252	333 119	4 497 235	4 898 292	187 233 899
Årets tilgang		236 801		6 549 782		6 786 583
Årets avskrivninger		2 488 052	67 968	151 943	526 744	3 234 708
Balanseført verdi pr 31.12.		175 254 000	265 151	10 895 075	4 371 548	190 785 774
Avskrivningstid år		80	5	17-40	20-36	

Note	7	Egenkapital				
	Bundne inv.fond	Disp.fond	Mindre-/ merforbr, udek/udisp	Bundne driftsfond	Kapital- konto	Egenkapital
Beholdn 01.01.	529 418	8 520 786	2 890 188	360 159	119 840 647	132 141 197
Årets endringer	-10 900	-1 017 512	-2 890 188	0	9 245 288	5 326 688
Årets mindreforbruk - drift		0	973 015	0	0	973 015
Årets udekket i invester		0	-189 667			-189 667
Beholdn. pr 31.12.	518 518	7 503 274	783 348	360 159	129 085 934	138 251 233

Årets mindre-/merforbruk fordelt på ansvar	197 Trygge rom	198 Nærvær	199 Sykevakten	190 F.råd/ Øvrige	Sum
Mindreforbruk	231 864		92 582	1 233 005	1 557 451
Merforbruk		-584 436			-584 436
Sum	231 864	-584 436	92 582	1 233 005	973 015

Note	8	Avsetninger og bruk av avsetninger				
Disposisjonsfond		2023	Tilført	Anvendt	Intern.just.	2024
Disposisjonsfond, fellesrådet		858 875	0	0	-168 706	690 168
Lønnssikringsfond		400 000	0	0	0	400 000
Forsikringsfond		150 000	0	0	0	150 000
Sykevaktordningen		756 692	0	0	-332 933	423 759
Disp. fond/Prosjekt Nærvær		2 385 512	0	0	573 994	2 959 506
Disposisjonsfond, Asfalt		18 255	0	0	0	18 255
Disposisjonsfond energi		430 440	0	0	0	430 440
Disposisjonsfond Kirkebygg		2 571 012	0	0	-1 089 867	1 481 145
Vedlikeholdsfond Forsand		450 000	0	0	0	450 000
Disposisjonsfond Ganddalen kirke		500 000	0	0	0	500 000
Beholdning 31.12.		8 520 786	0	0	-1 017 512	7 503 274

Det er budsjettet bruk av ubundne fond kr 785.933 og avsetninger til ubundne fond er budsjettet med kr 1.489.286. Det er i stedet foretatt Interne justeringer på fondet er basert på de ulike ansvarenes resultat fra 2022, jfr FR vedtak.

Avsetninger til ubundne fond er budsjettet med kr 1.489.286, men bokføringen er strøket/tilbakeført på grunn av at driftsregnskapet ble avsluttet med et regnskapsmessig merforbruk, jfr. Forskrift om økonomiforvaltningen i kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke, §17-3.

Bundne driftsfond	2023	Tilført	Anvendt	2024
Fond ubrukte midler kapellet Lyse kapell	138 726	0	0	138 726
Bundet fond påbygg kirken Forsand	221 432	0	0	221 432
Beholdning 31.12.	360 159	0	0	360 159

Bundne investeringsfond	2023	Tilført	Anvendt	2024
Forprosjekt Ganddalen kirke	529 418		-10 900	518 518
Beholdning 31.12.	529 418	0	-10 900	518 518

Note	9	KLP	
		2024	2023
Egenkapitaltilskudd KLP		1 777 230	1 591 741
Sum		1 777 230	1 591 741

Note	10	Oversikt over investeringer				
		Bevilget / Finansiering	Tidligere medgått	Medgått 2024	Medgått hittil	Rest /overskridelse
Gand - mellombygg						
Anleggsutgifter			3 738 354		3 738 354	-3 738 354
Ref fra Gand Mr			-1 815 084		-1 815 084	1 815 084
Tilskudd fra kirkeringene			-100 000		-100 000	100 000
Bruk av fond				-615 751	-615 751	615 751
Lånemidler			-464 104		-464 104	464 104
Ref.mva-komp			-743 415		-743 415	743 415
Sum			615 751	-615 751	0	0

Høyland - Universelle toalett Høyland kirke						
Anleggsutgifter			97 375		97 375	-97 375
Lånemidler		-300 000	-77 900		-77 900	-222 100
Ref.mva-komp			-19 475		-19 475	19 475

Prosjektet er utsatt i påvente av at Riksantikvaren skal uttale seg. Det er lang ventetid, men vi håper på snarlig igangsetting.

Ganddalen - menighetsbygg						
Anleggsutgifter			13 722 377	17 101	13 739 478	-13 739 478
Tilskudd fra komm			-13 120 525		-13 120 525	13 120 525
Bruk av fond		-1 000 000	-470 582	-10 900	-481 482	481 482
Lånemidler		-300 000			0	0
Ref.mva-komp			-120 370	-3 420	-123 790	123 790
Sum		-1 300 000	10 900	2 781	13 681	-13 681

Bevilget periode 2022-2024, 50 mill.kr. Bygging er utsatt.

Julebygda kapell - nytt tak						
Anleggsutgifter			101 750	6 549 782	6 651 532	-6 651 532
Tilskudd fra komm			-4 000 000	-821 000	-821 000	821 000
Bruk av fond				-3 918 600	-3 918 600	3 918 600
Overført fra drift			0	-500 000	500 000	-500 000
Ref.mva-komp			-20 350	-1 309 956	-1 330 306	1 330 306
Sum				226		-1 081 626

Riska kirke varmepumper						
Anleggsutgifter				219 700	219 700	-219 700
Ref.mva-komp				-43 940	-43 940	43 940
Sum				175 760	175 760	-175 760

Note	11	Aksjer			
		Antall	Eierandel i %	Balanseverdi	
Kirkepartner AS		1	0,12	1 000	

Note	12	Bundne midler			
Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjorde		1 220 427			
Bundne skattetrekksmidler pr 31.12. utgjorde		1 221 972			

Note	13	Kapitalkonto
	2024	2023
Balanse 1.1.	119 840 647	100 515 152
Bruk av lån til investeringer	0	-3 000
Avdrag på lån	5 507 923	6 264 933
Investeringer, tilgang fra investeringregnskapet	6 972 072	14 676 556
Ordinære avskrivninger driftsmidler	-3 234 708	-3 217 896
Korreksjon 5 bilag fra 2010,2011,2012, 2013 og 2020		1 604 901
Sum	129 085 934	119 840 647

Note	14	Endring i arbeidskapital
Omløpsmidler pr. 31.12.2024		19 897 019
Kortsiktig gjeld pr. 31.12.2024		-10 509 620
Avsetninger		-3 918 600
Udekket i invest.regnskapet		189 667
Sum omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12.2024		5 658 466
Omløpsmidler		22 368 434
Kortsiktig gjeld		-9 845 783
Sum omløpsmidler og kortsiktig gjeld, 31.12.2023		12 522 651

Endring arbeidskapital i følge balanseregnskapet	-6 864 185

Anskaffelse av midler	
Driftsregnskapet	89 175 851
Investeringsregnskapet	2 178 317
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner - Drift	2 311 568
Sum anskaffelse av midler	93 665 736

Anvendelse av midler	
Driftsregnskapet	80 745 548
Investeringsregnskapet	10 701 006
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner - Drift	9 083 367
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner - Investering	
Sum anvendelse av midler	100 529 921

Endring arbeidskapital i følge bevilgningsregnskapet	-6 864 185

Endring ubrukte lånemidler	
Ubrukte lånemidler pr. 31.12.2024	222 100
Ubrukte lånemidler, 31.12.2022	222 100
Endring ubrukte lånemidler	0

Endring arb.kapital i følge bev.regnskapet, korrigert for endring i ubrukte lånemidler	-6 864 185

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	111	24/01985-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
16/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Forslag til økonomiplan 2026-2029

Vedlegg:

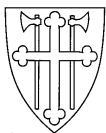
Økplan 2026-2029 Sandnes kirkelige fellesråd

Saksorientering

Det skal oversendes en ny økonomiplan til Sandnes kommune i april fra Sandnes kirkelige fellesråd. Her inkluderes viktige satsingsområder for Den norske kirke i Sandnes for kommende 4-års periode. Utkast legges ved.

Forslag til vedtak

Økonomiplan for Sandnes kirkelige fellesråd for 2026-2029 er vedtatt og oversendes Sandnes kommune.

Den norske kirke
SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD
Lundegeilen 16, 4323 Sandnes

Økonomiplan for Sandnes kirkelige fellesråd 2026-2029

Bedre sammen

Utgangspunkt

Vi presenterer her forslaget til økonomiplan for den kommende 4-års periode for Sandnes kirkelige fellesråd. Grunnloven sier at Den norske kirke: «**forbliver** Norges Folkekirke og understøttes som saadan av Staten.» Dette ansvaret er i all hovedsak tillagt kommunen.

Mål med arbeidet

I nesten 1000 år har Den norske kirke vært en del av Sandnes, både i tider med glede og i utfordrende stunder. Vi ønsker å være en kirke som er nærværende i menneskers liv – både på hverdager og på de store festdagene. I møter med sorg, død og pandemier. Gjennom dåp, konfirmasjon, velser og begravelser. Vi ønsker å være en trygg og levende arena for barn og unge, med kirker og menighetshus hvor de kan være engasjerte og delta i et mangfold av aktiviteter.

Kirken er et sted for alle – for familier og enkeltpersoner, for de som trenger støtte og for de som trenger hjelp til å gå videre. I et moderne, multikulturelt Norge er kirken med på å skape trygghet gjennom en sterk identitet, både i troen og i vår kulturarv. Kirken i Sandnes gir håp, tro og mening, og åpner dørene til fremtidens muligheter.

Hovedoppgaven til Sandnes kirkelige fellesråd er å legge til rette for et aktivt engasjement og kontinuerlig fornyelse i menighetene i Sandnes. Dette gjelder for de 48 470 medlemmene i byen i starten av 2025, samtidig som vi passer på kirkene og tar godt vare på de ansatte.

Entusiastisk aktivitet og stor dugnadsiver

Kirkene i Sandnes er viktige for veldig mange av innbyggerne. Siste telling viser at det legges ned mer enn 97 000 timer med dugnad i menighetene i DNK i kommunen i løpet av ett år, tilsvarende 50 heltidsstillinger. Sandnes ligger i så måte i Norges-toppen når det gjelder engasjement og aktiviteter. Tall viser også at vi samlet inn rekordhøye 13,3 millioner kr i 2024 til eget arbeid og til støtte for andre frivillige organisasjoner i inn- og utland. Det samlede deltakerantallet på gudstjenestene steg i 2024 83.851, fra 79.947 deltakere året før. Gudstjenestene og aktivitetene holdes i de 15 kirkene og menighetshusene, samt på skole og i leide lokaler.

Byprestens virksomhet med sine tre stillinger arbeider gatenært og oppsøkende i det etablerte rusmiljøet i Sandnes med samtaler, praktisk hjelp og sosiale arrangement. De er nå også til stede på Gand og Vågen videregående skoler for å gi hjelp til livsmestring og forebygge rus. Kommunen gir driftstilskudd til å dekke en del av den ene stillingen, Stavanger Bispedømme støtter med 50 % av lønn til en stilling, mens Bypresten selv samler inn ressursene til de to andre stillingene og hele driften.

Drift

1. Tiltak for å bøte på store eller alvorlige avvik etter tilstandsrapporter på kirker.

Begrunnelse:

Det er utført tilstandsvurderinger på 13 av kirkene i Sandnes i 2019. Disse viser at det er en del tiltak som bør gjøres på kirkene snarest for å bøte på alvorlige avvik. Oversikt fra firmaet Akasia i Bergen som har utført tilstandsvurderingene indikerer følgende kostnader:

Høyland kirke:	TG3: 1 640 000 kr	TG2: 2 580 000 kr	Prosjektering: 400 000 kr
Gand kirke:	TG3: 4 900 000 kr	TG2: 1 045 000 kr	Prosjektering: 272 000 kr
Sandnes kapell:	TG3: 513 000 kr	TG2: 675 000 kr	Prosjektering: 120 000 kr
Hana kirke:	TG3: 1 620 000 kr	TG2: 1 085 000 kr	Prosjektering: 250 000 kr
Lura kirke:	TG3: 662 000 kr	TG2: 920 000 kr	Prosjektering: 200 000 kr
Høle kirke:	TG3: 3 660 000 kr	TG2: 2 240 000 kr	Prosjektering: 800 000 kr
Sandnes kirke:	TG3: 1 265 000 kr	TG2: 2 785 000 kr	Prosjektering: 750 000 kr
Sviland kapell:	TG3: 260 000 kr	TG2: 1 340 000 kr	Prosjektering: 1 000 000 kr
Soma kapell:	TG3: 0 kr	TG2: 1 000 000 kr	Prosjektering: 200 000 kr
Riska gamle kirke:	TG3: 1 010 000 kr	TG2: 3 630 000 kr	Prosjektering: 500 000 kr
Bogafjell kirke:	TG3: 0 kr	TG2: 740 000 kr	Prosjektering: 60 000 kr
Riska kirke:	TG3: 0 kr	TG2: 1 480 000 kr	Prosjektering: 350 000 kr
Totalt:	TG3: kr 12 955 000 kr	TG2: 20 940 000 kr	Prosjektering: 5 302 000 kr

TG3: Tilstandsgrad - Store eller alvorlige avvik.

TG2: Tilstandsgrad - Vesentlige avvik.

TG1: Tilstandsgrad – Mindre eller moderate avvik.

Prioriterte oppgaver i kirkene med TG3 som er største alvorlighetsgrad:

Gand kirke - tak

Det er avdekket lekkasjer i det horisontale taket på Gand kirke. Spesielt i snøsmeltingen kommer det vann inn i kirken. Etter flere tester så viser det seg at isolasjonen er gjennomvåt og må skiftes ut, og nytt dekke må tekkes. Dette begynner å haste sterkt. Vi jobber med å få fram tall sammen med konsulent fra Cowi. Estimert til 5.000.000 kr.

Hana 1997

- Bærende konstruksjon ved frittstående klokketårn er leca-vegger. Statikk og bærende vegger er av god kvalitet, men har omfattende utfordringer på grunn av manglende sluk og nedløp fra klokkerom. Dette fører på sikt til omfattende fuktinntrenging og frostskaider på mur-konstruksjoner. 250.000 kr
- Innvendig trepaneler mot vestfasade, samt trekonstruksjoner i kirkerom er registrert fuktskadet. 100.000 kr.
- Perforerte veggplater er til dels fuktskadet. Murvegger mot øst har omfattende fuktinntrenging. Her anbefales ny etablering av egnet puss, malingsbelegg som tåler litt fukt 200.000 kr

Høle 1860

- Snøfangere mangler. 40.000 kr
- Langvegger i skipet har parallell helning til sammen 60 mm fra sør mot nord i topp. Dette kan ha sammenheng med både råteskader i nedre bunnstokk/sølvstokk i nord, , og vindlast fra sør. Skader antas har eskalert fra 2010, år da ble byttet, og montert vannrett, som nå er påvist utav vater. 300.000 kr
- Ny drens langs langvegger. 200.000 kr
- Ventiler grunnmur. 20.000 kr
- Oppgradere isolering på kaldloft samt montere innerkarm på samtlige vinduer. 200.000 kr

Høyland 1841

- Kobberhjelmer har lekkasjer, og har oppnådd sin forventede levetid og bør rehabiliteres i sin helhet. 950.000 kr
- Snøfangere mangler. 120.000 kr
- Rekkverk galleri for lavt etter HMS krav. 60.000 kr

Lyse kapell 1961

Ikke tilstandsrapport. Kapellet ble pusset opp i 2011.

Noe fuktskade i taket på kjøkken som er vanskelig å lokalisere.

Riska gamle kirke 1877

- Ny drens 140.000 kr
- Utbedre fuktskader ved tårnhjelm. 120.000 kr
- Ny utlekting med fuktsikring når skiferdekk byttes. 250.000 kr
- Skifte skifertak på tak som lekker. Tilbud med prisestimat 1.300.000 kr

Sandnes 1882

- Behandle korrosjonsskader fra vindfløy, skader legering på kobberhjelmer. 30.000 kr
- Utsifting taknedløp til noen med tilstrekkelig kapasitet. 300.000 kr
- Oppgradere drens system. 600.000 kr
- Fukt innvendige teglvegger – bør ha halvårlige kontroller. Leie mobilkran. 140.000 kr
- Innvendige flater som har fuktskader, må males/pusses etter rehabilitering. 240.000 kr
- Bytte fuktskadede takplater og deretter male. 60.000 kr.

Sandnes kapell 1937

- Snøfangere ikke montert. 160.000 kr
- Sikre trinnfri inngang for HC. 100.000 kr
- Store fuktskader på ramme og nedre felt på sidedør. Bytte ramme. 35.000 kr
- HC toalett og rampe – ikke kostnadsestimert.
- Eldre toalett-hus må oppgraderes. 200.000 kr

Sviland 1913

- Bytte rørovner til varmepumper. 260.000 kr
- Ny adkomstvei for HC – ikke kostnadsestimert.

Investering

Sandnes kommune er ikke bare en moderne kommune med en ung befolkning som tar mål av seg å ligge i forkant av utviklingen. Det er også en kommune i sterk vekst, med stadig flere innbyggere og et voksende antall barn og unge. Det gir et naturlig behov for nye kirker som kan dekke innbyggernes behov. Både Ganddal menighet og Austrått menighet er uten kirkebygg.

1. Ny kirke i Ganddal menighet

I mer enn 15 år har det vært snakket om og planlagt for ny kirke i Ganddal menighet. Kirketomt er regulert inn på Hove.

Bystyret i Sandnes bevilget i 2021 kr 50 millioner kroner til kirkebygget som ligger i det utarbeidede mulighetsstudiet.

Fellesrådet har i samarbeid med rådgiver, og i nær dialog med lokale brukergrupper, utviklet et konsept som bygger på følgende prinsipper:

- Et funksjonelt, praktisk og pent kirkebygg.
- Nøkternt i valg av byggematerialer og utforming.
- Et bygg som oppfyller krav til energieffektivitet, og til lave vedlikeholdsutgifter.
- Et bygg som barn og unge lett kan ta eierskap til.
- Som oppfyller alle krav til universell utforming
- Som framstår i form og utsmykning som et bygg for hele bydelen

Fellesrådet mener at det nye kirkebygget i Ganddal bydel vil være et viktig bidrag til bydelen på følgende måte:

- Et trygt og utviklende sted for barn og unge.
- Et sted der det foregår aktivitet for alle aldersgrupper.
- Et sted som gir innbyggerne tilhørighet til bydelen.
- Gode lokaler for aktivitet langt utover det tradisjonelt kirkelige.
- Et lokalt sted å samles når ulykker og katastrofer rammer.
- En kirke hvor medlemmene (62 % av befolkningen) vil ha kirkelig tilhørighet, bringe barn til dåp, unge til konfirmasjon, voksne til ekteskapsinngåelse, og begravelser. Kirken vil selvsagt være det naturlige samlingspunkt for menigheten.

2. Hverdags-kirke Austrått

Austrått bydel er en bydel med mye nybygg og mange barnefamilier, f.eks. i Skaarlia og Kleivane. Høyland kirke fra 1841 er en flott kirke og mye brukt til blant annet dåp, bryllup og gravferd, men menigheten har stort behov for en hverdagskirke. Hverdagskirken kan romme f.eks. ungdomsklubb, matutdeling, seniorsenter, språkkafe og være en møteplass i bydelen. Etter stor dugnadsinnsats er menigheten allerede godt i gang med arbeid fra Delta, brakkene som ligger på fremtidig, ferdig regulert kirketomt som menigheten har arvet. Dette er lokaler som ligger sentralt plassert i Austrått bydel.

Høyland menighet eier også sitt eget menighetshus, Høyland menighetshus, og tomten dette står på. Det er ønskelig med en omregulering i kommuneplanen slik at dette området kan selges til boligformål, og beløpet kan så brukes som egenkapital til et nytt kirkebygg. Sammen med tomten som allerede ligger klar til kirken, så er det grunn til å tro at menigheten allerede kan ha en solid egenandel.

3. Tilbygg med universelt utformet toalett i Høyland kirke

Svært mange gravferder og vielser avholdes i Høyland kirke. Det er en stor utfordring at mennesker med bevegelseshemninger ikke kommer til toalett i kjeller. Et tilbygg med slike fasiliteter kan avhjelpe situasjonen. Noen holder seg i dag hjemme fra gravferder og vielser fordi de ikke vil ha tilgang på toalett. Det er ikke verdige forhold i 2025.

Økonomisk oversikt

Ekstraavgifter i perioden 2026-2029:

	2026	2027	2028	2029
Drift:				
Ekstra tiltak for å rette opp TG3 i kirkene	1000	2000	2000	2000
Isolering og skallsikring av tak Gand kirke	5000			
Sum:	6000	2000	2000	2000

Investeringer:

Nye kirker:

Kirkelig bygg i Ganddalen – Renter og avdrag	0	1500	2000	2000
Kirkelig bygg Austrått – Renter og avdrag	0	0	0	0
Tilbygg universelt utformet toalett Høyland kirke	2000	2000		
Sum:	2000	3500	2000	2000

Økonomiplan for Kirkens sykevakt 2026-2029

Vi har økt innsatsen og hjelpen til syke og eldre i Sandnes. Disposisjonsfondet går tomt ved utgangen av 2025 om dette aktivitetsnivået fortsetter, slik at vi da må ta ned aktiviteten. Kirkens sykevakt betyr mye for mange eldre og pleietrengende i Sandnes. Sykevakten er en avlastningsordning for pårørende i hjem med pleietrengende, slik at pårørende kan få fri en dag, kveld eller natt. Ordningen er også en hjelp for enslige i perioder hvor de ikke klarer seg selv, eller venter på plass i institusjon. Dette er et tilbud til alle beboere i Sandnes kommune.

Tilbudet fra Kirkens sykevakt er et rimelig og fleksibelt tilbud til alle brukerne. Det er derfor en særdeles gunstig ordning for kommunen, som også er med å gjøre det mulig å kunne gi en del eldre opplevelsen av at de ikke trenger å flytte på institusjon. Om dette tilbudet skulle bety en person mindre på institusjon for kommunen, så er allerede driftsmidlene innspart. I tillegg kommer alle de andre gevinstene for de eldre selv, som er det viktigste, men også tryggheten det gir for de pårørende.

Sitat fra en av brukerne: «Det at dere finnes, gjør at det er godt å bli gammel i Sandnes.»

Økonomisk oversikt:

	2026	2027	2028	2029
Tilskudd til sykevakten	350	120	170	220

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	600	25/01881-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
17/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Høring - Kommunedelplan om kultur

Saksorientering

Sandnes kommune har sendt ut et høringsutkast til planprogram i forbindelse med en ny kommunedelplan for kunst og kultur 2027 - 2036. Det er ønskelig å spille inn kirkens plass som en av de større kulturarenaene i Sandnes, i starten av denne prosessen.

Høring er vedlagt.

Forslag til vedtak

Sandnes kirkelige fellesråd sender inn en høringsuttalelse hvor det presiseres kirkens betydning som en viktig kulturarena i kommunen.

Kommun edelplan for kunst og kultur 2027 -2036

Høringsutkast til planprogram

JANUAR 2025
KULTUR

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
1.1 Bakgrunn og formål.....	3
1.1.1 Mandat.....	3
1.1.2 Planprogrammets funksjon.....	3
1.1.3 Kommunedelplanens funksjon.....	3
1.2 Lovgrunnlag	4
1.3 Begrepsavklaring for kultur	4
2. Overordnede rammer.....	5
2.1 Nasjonale føringer	5
2.2 Regionale føringer.....	5
2.3 Kommunale føringer	5
3. Hva sier kunnskapsgrunnlaget?.....	6
3.1 Sosiale møteplasser, kulturarenaer og kulturell infrastruktur	6
3.2 Kultur og samfunnsutvikling	8
3.3 Det profesjonelle kulturlivet og talentutvikling.....	9
3.4 Mangfold og inkludering	10
4. Innhold og utredningsbehov	11
4.1 Overordnede spørsmål	11
4.2 Fokusområder	11
4.2.1 Helhetlig tilnærming	11
4.3 Utredningsbehov	12
5. Prosess.....	13
5.1 Organisering.....	13
5.2 Medvirkning og involvering.....	13
5.2.1 Plan for involvering	14
5.2.2 Målet med medvirkningen.....	14
5.3 Fremdriftsplan	15

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Planprogrammet legger grunnlaget for utarbeidelsen av Sandnes kommunes kommunedelplan for kunst og kultur. Formålet er å sikre en helhetlig og langsiktig utvikling av kunst- og kulturlivet i kommunen. Kommunedelplanen skal fremme et inkluderende og mangfoldig kulturliv som styrker fellesskap, øker deltakelse og bidrar til å oppfylle målene i kommuneplanens samfunnsdel. Planen utvider den eksisterende kulturarenaplanen til å omfatte hele kulturlivet, noe som gir en samlet tilnærming til utvikling av både arenaer og tilbud. Tiltakene forankres i prioriteringene fra kommuneplanen.

Det er behov for en langsiktig plan for å sikre at kulturfeltet utvikles i takt med byens vekst. Kommunedelplanen skal bidra til at kulturlivet fungerer som en sentral drivkraft i samfunnsutviklingen og styrker rammene for deltakelse, inkludering og tilgjengelighet for alle innbyggere.

1.1.1 Mandat

Mandatet for dette planprogrammet ble vedtatt av Sandnes kommunestyre 29.01.2024, etter en bestilling fra Utvalg for kultur og oppvekst. Mandatet definerer mål og rammer for arbeidet med kommunedelplanen.

1.1.2 Planprogrammets funksjon

Sandnes kommune har besluttet at kulturplanen skal utarbeides som en kommunedelplan i henhold til plan- og bygningsloven §4-1. Programmet skal:

- Klargjøre formålet med planarbeidet.
- Beskrive planprosessen, inkludert framdriftsplan og organisering.
- Skissere medvirkningsopplegg, med særlig fokus på berørte grupper.
- Vurdere alternativer og behov for utredninger.

Planprogrammet sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig som planoppstart varsles. Planprogrammet fungerer som et styringsverktøy for prosessen og sikrer en strukturert og politisk forankret fremgangsmåte. Det definerer temaer og problemstillinger som skal belyses, samt hvordan medvirkning fra innbyggere og aktører skal gjennomføres. Dokumentet klargjør mål, rammer og prioriteringer for arbeidet, og beskriver nødvendige analyser og utredninger som støtter beslutningsgrunnlaget. Det bidrar også til en felles forståelse av hvordan kommunedelplanen skal utformes og hvilke resultater som forventes. Planprogrammet er derfor et sentralt verktøy for å sikre en åpen, inkluderende og kunnskapsbasert utvikling av kulturlivet i Sandnes.

1.1.3 Kommunedelplanens funksjon

Kommunedelplanen for kunst og kultur skal fungere som et strategisk styringsverktøy som setter overordnede rammer for utviklingen av kulturlivet i Sandnes. Den skal være en tematisk plan som definerer prioriteringer og tiltak for å sikre et mangfoldig, inkluderende og bærekraftig kulturliv. Planen skal gi retning for kommunens arbeid innen kultursektoren og være tilpasset øvrige planer og strategier, slik at kulturlivet integreres i kommunens helhetlige utvikling.

Et tilhørende handlingsprogram skal konkretisere prioriterte tiltak for å realisere planens mål. Dette programmet vil bli rullert årlig i samsvar med kommunens økonomiplan, noe som sikrer fleksibilitet og gjør det mulig å tilpasse tiltakene til nye behov og ressurser. Slik skapes et dynamisk og praktisk rammeverk for gjennomføringen av planen.

Planen har som rolle å identifisere behov og muligheter for kunst- og kulturlivet i Sandnes, og å legge grunnlaget for en strategisk og helhetlig utvikling av kommunen som kulturby. Den skal samle prioriterte tiltak og definere hvordan ressursene best kan benyttes for å styrke kulturlivet i tråd med samfunnets behov. Videre skal planen vurdere og gi føringer for utvikling av kulturell infrastruktur, som kulturarenaer,

møteplasser og andre fasiliteter. Den skal sikre at kulturens behov blir en del av kommunens arealplanlegging og framtidige reguleringsplaner, og bidra til at kulturen integreres i kommunens fysiske og sosiale utvikling. Selv om detaljreguleringer av kulturbygg ikke inngår direkte, vil planen gi overordnede føringer som grunnlag for beslutninger. Et viktig aspekt ved planen er dens bidrag til sosial inkludering, folkehelse og samfunnsutvikling. Gjennom tydelige prioriteringer skal den fremme kulturens rolle som en arena for fellesskap, trivsel og mental helse. Spesiell vekt legges på å sikre tilgjengelighet for alle grupper i samfunnet, med mål om å styrke kulturens bidrag til sosial tilhørighet og varig verdiskaping.

1.2 Lovgrunnlag

Planarbeidet hjemles i plan- og bygningsloven (§ 11-13), som krever at kommunedelplaner utarbeides med grunnlag i et fastsatt planprogram. I tillegg bygger arbeidet på Kulturloven (§ 1), som forplikter det offentlige til å fremme et mangfoldig kulturliv, sikre tilgang til kunst- og kulturtilbud for alle og styrke demokrati og ytringsfrihet gjennom kultur. Disse prinsippene vil være viktige i utformingen av planen.

1.3 Begrepsavklaring for kultur

Kunnskapsgrunnlaget legger til rette for en bred og helhetlig tilnærming til kulturbegrepet. Hensikten er å sikre at grunnlaget gir et solid rammeverk for planen som skal utarbeides, med fokus på å integrere kulturens rolle og betydning i relasjon til andre relevante forvaltningsområder som kommunen har ansvar for. Dette skal bidra til at planen oppnår bredde i sin innsikt og relevans, samtidig som den fremmer en helhetlig forståelse av hvordan kultur kan fungere som en sentral samfunnsressurs.

Hva er kultur?

Kulturbegrepet kan forstås i både en bred og en smal forstand. I en bred (antropologisk) forstand inkluderer kultur skikker, ritualer, verdier, holdninger og praksiser som preger et samfunn, og som overføres mellom generasjoner. Dette omfatter alt fra dagliglivets tradisjoner til samfunnets institusjoner. I en smalere (humanistisk) forstand viser kultur til estetiske uttrykk og virksomheter som kunst, musikk, litteratur og arkitektur – det som ofte omtales som “kulturens høykvalitetsuttrykk”.

Kulturlivet: Begrepet henviser til alle feltene som planen vil omfatte - musikkfeltet, litteraturfeltet, kunstfeltet etc.

Kulturnæringer: Begrepet omfatter virksomheter som kombinerer kulturelle uttrykk med økonomisk verdiskaping. Dette inkluderer blant annet musikk, film, litteratur, scenekunst, design, arkitektur og digitale medier. Disse næringene bidrar til både kulturell utvikling og økonomisk vekst i samfunnet.

Kulturens funksjon i samfunnet

Kultur har en verdi i seg selv, men fungerer også som et verktøy for å oppnå bredere samfunns mål. Et gjennomgående trekk ved kulturpolitikken er at kulturen ofte “instrumentaliseres” for å fremme andre samfunnsformål, som sosial inkludering, økonomisk vekst eller bedre folkehelse. Dette kan skape et spenningsforhold mellom kulturens egenverdi og dens instrumentelle nytteverdi. For å utnytte synergien som kan oppstå i skjæringspunktet mellom kunst og samfunnsutvikling, er det avgjørende å sikre høy kvalitet i kulturarbeidet.

Egenverdi: Kulturen verdsettes for sin evne til å skape estetiske opplevelser, refleksjon og dannelses.

Instrumentell verdi: Kulturen brukes som et redskap for å fremme andre mål, som å styrke lokalsamfunn, fremme folkehelse og skape økonomisk utvikling.

Kulturell tilgjengelighet: For at kulturen skal nå alle samfunns lag, er det nødvendig å tilrettelegge både fysisk og organisatorisk. Dette innebærer at kulturelle tilbud må være tilgjengelige uavhengig av alder, bakgrunn eller økonomisk situasjon.

- **Kulturell infrastruktur:** Kulturell infrastruktur er en nøkkel for å sikre tilgjengelighet og deltakelse. Den omfatter fysiske strukturer som kulturhus, scener og bibliotek, samt organisatoriske rammer

som nettverk, institusjoner og finansieringssystemer. Dette legger grunnlaget for at kultur kan produseres, formidles og oppleves, og bidrar til å realisere både kulturens egenverdi og dens samfunnsmessige funksjoner.

Kulturpolitikk kan også deles inn i brede og smale forståelser:

Smalt politikkbegrep: Kulturpolitikk forstås som formelle beslutninger som angår kulturlivet, eksempelvis ved fordeling av midler eller utvikling av kulturinstitusjoner.

Bredt politikkbegrep: Kulturpolitikk omfatter alle former for maktutøvelse som påvirker hvordan kultur oppleves, formidles og utvikles, inkludert implisitte politiske beslutninger som påvirker kulturens plass i samfunnet.

2. Overordnede rammer

2.1 Nasjonale føringer

Kommunedelplanen for kultur bygger på nasjonale strategier og lover som legger rammer for kulturens rolle i samfunnsutviklingen. Kulturloven (§ 1) fremhever offentlighetens ansvar for å sikre et mangfoldig kulturliv med likeverdig tilgang til kunst- og kulturtilbud for alle. Loven understreker også kulturens betydning for demokrati, ytringsfrihet og samfunnsutvikling.

Planen er videre forankret i plan- og bygningsloven (§ 3-1), som pålegger kommunene å sikre helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling. I tillegg ligger regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging til grunn, der kultur vektlegges som et verktøy for å fremme sosial inkludering, styrke identitet og bidra til bærekraftig verdiskaping. Dette er også sentralt i Meld. St. 18 (2020–2021) *Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for alle*, som understreker kunstens og kulturens rolle i å styrke livskvalitet og deltakelse.

Folkehelseloven (§ 4) fremhever betydningen av helsefremmende tiltak og livskvalitet, der kultur spiller en sentral rolle som bidragsyter til trivsel, sosial inkludering og mental helse.

Disse nasjonale føringene gir Sandnes et klart mandat til å integrere kultur i samfunnsplanleggingen, ikke bare som en kilde til opplevelse, men også som en ressurs for sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

2.2 Regionale føringer

Den nylig vedtatte *Regional plan for kultur og idrett 2024–2036* fra Rogaland fylkeskommune gir et rammeverk som kobler kulturens potensial til regionens utviklingsmål. Planen fremhever hvordan kultur kan styrke Rogaland som en attraktiv region, fremme folkehelse og bidra til sosial bærekraft.

De regionale føringene vektlegger inkluderende møteplasser og tilgjengelige kulturtilbud, samtidig som de støtter utvikling av profesjonelle aktører innen kunst og kultur. Videre løfter planen frem kulturens rolle i næringsutvikling, reiseliv og teknologisk innovasjon, med et særlig fokus på å engasjere barn og unge.

Sandnes kommune vil gjennom sin kommunedelplan for kultur bidra til å oppfylle de målene som er satt i den regionale planen, samtidig som lokale behov og prioriteringer ivaretas. Dette inkluderer utvikling av inkluderende kulturarenaer og tiltak som sikrer at kulturtilbudene når hele befolkningen.

2.3 Kommunale føringer

Kulturlivet i Sandnes er en sentral drivkraft for å oppnå målene i kommuneplanens samfunnsdel, som vektlegger inkludering, mangfold og fellesskap. Gjennom å styrke frivilligheten og tilrettelegge for sosiale møteplasser, fremmer kulturen sosial tilhørighet og identitet. Sandnes skal være en attraktiv kommune, og kulturlivet spiller en viktig rolle i å oppnå dette gjennom kunst- og kulturtilbud som styrker storbykvalitetene, skaper levende byrom og fremmer trivsel i nærmiljøene.

Videre er kultur en viktig aktør i kommunens arbeid som en ansvarlig og offensiv samfunnsutvikler. Kulturlivet bidrar direkte og indirekte til mange av målene i kommuneplanens samfunnsdel, blant annet gjennom støtte til bærekraftige løsninger og utvikling av kulturnæringer som skaper fremtidens arbeidsplasser.

Kommunedelplanen for kultur vil fungere som et strategisk styringsverktøy for å koordinere kulturlivets bidrag til kommunens overordnede mål. Planen skal sikre at kultur blir en integrert del av samfunnsplanleggingen, med tydelige prioriteringer og tiltak som fremmer en bærekraftig og inkluderende utvikling av Sandnes.

Andre kommunale planer og strategier

Kommunedelplanen for kultur bygger på kommuneplanens samfunnsdel og fungerer som et samordnende verktøy for å sikre helhet og sammenheng mellom ulike kommunale planer og strategier. Ved å koble kulturlivet til andre sektorer, skaper planen en integrert tilnærming til samfunnsutviklingen.

I denne sammenhengen vil kommunedelplanen knyttes opp mot følgende planer og strategier som enten er vedtatt eller under arbeid:

Kommunedelplaner	Temaplaner	Strategier
- Aktive Sandnes 2024-2034 - Sentrumsplan - Handlingsdel – kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer - Kommunedelplan for medvirkning	- Skolebehovsplan - Folkehelse i Sandnes – oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorene, - Plan for psykisk helsearbeid	- Arrangementstrategi - Kulturskolestrategi - Strategi for Sandnes kunst- og kulturhus - Bibliotekstrategi - Ungdomsstrategi - Frivillighetsstrategi 2024–2028 - Strategi for visuell kunst 2023–2035 - Reiselivsstrategi for Sandnes kommune 2019-2030 - Næringsstrategi for Sandnes kommune 2021 – 2031

Ved å koble kommunedelplanen til disse eksisterende planene og strategiene sikrer Sandnes kommune en helhetlig og tverrfaglig tilnærming til utviklingen av kulturlivet. Denne tilnærmingen legger grunnlaget for å realisere kommunens ambisjoner om et inkluderende, attraktivt og bærekraftig samfunn.

3. Hva sier kunnskapsgrunnlaget?

Kultursektoren i Sandnes kommune preges av et mangfoldig tilbud, men står samtidig overfor utfordringer med hensyn til å styrke kulturlivet sin betydning i samfunnsutviklingen. Dette kapittelet utforsker både utfordringene og mulighetene basert på eksisterende data, analyser og tidligere medvirkningsprosesser.

3.1 Sosiale møteplasser, kulturarenaer og kulturell infrastruktur

Et av områdene som skiller seg ut i kunnskapsgrunnlaget og som krever oppmerksomhet er møteplasser, kulturarenaer og den kulturelle infrastrukturen. Disse elementene spiller en sentral rolle i å fremme sosial inkludering, fellesskap og identitet i lokalsamfunnene.

Utfordringer

Ifølge en lokal undersøkelse¹ fra 2022 viser resultatene at 50 % av respondentene er misfornøyd med de lokale møteplassene, og 35 % uttrykker utilfredshet med kulturtilbudet i sentrum. Undersøkelsen antyder også at kulturtilbudet i Sandnes er både geografisk og sosialt skjevfordelt, noe som hindrer likestilte

¹ «Sandnesundersøkelsen» (2022) er utført sammenheng med en mulighetsstudie for framtidens bibliotek og KinoKino.

deltakelse. Geografiske skjevheter og begrenset kollektivtilbud gjør det vanskelig for ungdom, eldre og familier uten bil å delta i aktiviteter. De sosiale ulikhetene i deltakelse forsterkes av økonomiske og strukturelle barrierer. Barn og unge fra lavinntektsfamilier, personer med funksjonsnedsettelse og innvandrere opplever i større grad hindringer for å delta i kulturtilbudene. Tall fra Folkehelseinstituttet² (2024) viser dessuten at 24 % av barn og unge i kommunen føler seg ensomme, noe som overstiger landsgjennomsnittet. Ensomhet er et gjennomgående problem blant unge jenter, hvor 26 % rapporterer at de ofte føler seg ensomme, mot 16 % av guttene. Disse utfordringene må adresseres for å sikre et mer inkluderende kulturtilbud.

De profesjonelle kunstnere og det frivillige kulturlivet møter på utfordringer knyttet til mangelfulle øvingslokaler som ikke oppfyller nasjonale kvalitetskrav, og fraværet av mellomstore scener og flerbruksarenaer forsterker problemet. En kartlegging³ av egnede musikklokaler til det frivillige kulturlivet viser at eksisterende øvingslokaler ikke oppfyller nasjonale kvalitetskrav (NS-ISO23591), noe som gjør dem uegnet for profesjonelle kunstnere. Manglende vedlikehold av historiske bygg⁴ representerer også et uutnyttet potensial for å koble kultur til bærekraftig utvikling⁵.

Muligheter

Det finnes betydelige muligheter for å styrke tilbudet av møteplasser og den kulturelle infrastrukturen i Sandnes kommune. Et av de mest suksessfulle tiltakene som allerede er gjennomført er revitalisering av byrom som Ruten. Gjennom utviklingen av Ruten har kommunen skapt en dynamisk møteplass og kulturarena som fremmer sosialt samspill, mangfold og kulturelle aktiviteter. Denne modellen viser hvordan målrettet satsing kan gi gevinster i form av økt trivsel og aktivitet i sentrum (Sandnesundersøkelsen, 2022).

Revitalisering av kulturminner og historiske bygg kan bidra til en sirkulær økonomi og styrke lokal identitet. Gjenbruk av slike bygg kan redusere behovet for nybygg, samtidig som de kan fungere som flerbruksarenaer for kunst, kultur, utdanning og næringsliv. Dette kan ses i sammenheng med arbeidet med Sandnesløftet⁶ og den vedtatte handlingsplanen til kommunedelplan for kulturarv og kulturminner. *Regional kulturplan for Rogaland 2015–2025* fremhever betydningen av å bevare kulturminner for å styrke stedsidentitet og bærekraft. Slike bygg styrker ikke bare lokal identitet og gir befolkningen en dypere tilknytning til sin kulturarv, men også støtte opp om bærekraftig byutvikling. Gjenbruk og rehabilitering av historiske bygg gir en dobbelt gevinst: både økonomisk og miljømessig, ved å redusere behovet for nybygg og ivareta eksisterende ressurser. Disse arenaene kan huse alt fra kunst- og kulturarrangementer til utdanning og næringslivsaktiviteter, noe som skaper synergieffekter på tvers av sektorer. Nasjonale myndigheter har også indikert en dreining i prioriteringer, der rehabilitering og gjenbruk av eksisterende bygninger vil få økt fokus i kommende tilskuddsordninger. Dette representerer et paradigmeskifte i norsk by- og samfunnsutvikling, som Sandnes kan dra nytte av ved å posisjonere seg som en foregangskommune i bærekraftig kulturutvikling.

Videre kan slike prosjekter kombineres med en satsing på moderne teknologi og innovative løsninger, som digitale kunstformer eller interaktive kulturutstillinger, for å øke tilgjengeligheten og appellen til et bredere publikum. Gjennom målrettet samarbeid med aktører innen reiseliv, teknologi og opplevelsesbaserte tjenester kan Sandnes maksimere verdien av kulturlivet, både økonomisk og sosialt. Disse mulighetene viser at Sandnes kommune, med riktig strategi og partnerskap, kan utvikle kulturelle møteplasser og infrastruktur som ikke bare dekker dagens behov, men også bygger grunnlaget for en bærekraftig og fremtidsrettet kulturpolitikk.

² Folkehelseinstituttet. (2024). *Oppvekstprofil Sandnes*. Folkehelseinstituttet.

³ Sandnes musikkråd (2020) «Egnede musikklokaler i skolen»

⁴ Vedtatt handlingsplan kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer

⁵ Sandnesløftet

⁶ <https://www.sandnes.kommune.no/sti/om-sandnes-kommune/sandnesloftet/om-sandnesloftet/>

3.2 Kultur og samfunnsutvikling

Kulturens rolle i samfunnsutviklingen strekker seg langt utover etablering av møteplasser og kulturell infrastruktur. Den fungerer som en katalysator for identitetsbygging, næringsutvikling og bærekraftig byutvikling. Nasjonale føringer som *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027*⁷ understreker viktigheten av kultur som en drivkraft for sosial inkludering, økonomisk vekst og samfunnsmessig bærekraft.

Utfordringer

Kulturlivet i Sandnes mangler en helhetlig strategi som kobler kulturens bidrag til andre sektorer, som reiseliv, teknologi og handel. Dette er i tråd med funnene i *KS-rapporten om kulturfeltet i kommunesektoren*⁸, som påpeker svak harmonisering mellom lokale og nasjonale kulturpolitiske mål. Fragmentert samarbeid mellom offentlige, private og frivillige aktører i Sandnes begrenser mulighetene for innovative prosjekter og synergieffekter.

Strategi- og handlingsplanen for kulturnæringer i Stavanger-regionen⁹ fra 2010 peker på at konkurranse mellom kommuner om ressurser kan hemme utviklingen av helhetlige strategier og samarbeid. Det heter: *"Kommunenes innsats innen kulturnæringer er fragmentert og i liten grad koordinert, noe som utfordrer regionens evne til å oppnå felles målsettinger."* Dette kan ofte føre til spredning av ressurser og tapte muligheter for samarbeid. Den regionale planen for kultur og idrett 2024–2036 viderefører denne problemstillingen og understreker viktigheten av å styrke utviklingen av kultur- og kreative næringer. Planen påpeker behovet for en balansert tilnærming mellom kulturpolitiske og næringspolitiske virkemidler, for å sikre at kreative næringer kan dra nytte av både regional støtte og eksisterende virkemiddelapparat. For Sandnes representerer dette både en utfordring og en mulighet. Kommunen må ivareta lokale behov og aktører, som kunstnere og kreative næringsutøvere, samtidig som de bidrar aktivt til regionalt samarbeid om kulturell infrastruktur. I lys av den regionale planen blir det viktig for kommunen å styrke samhandlingen med sentrale aktører, som Filmkraft Rogaland, Rogaland kunstsenter og andre kompetansesentre, for å sikre en helhetlig utvikling av kulturelle og kreative næringer. Planen vektlegger viktigheten av "styrket samhandling og ressursdeling for å fremme en helhetlig og framtidsrettet kulturutvikling," med et spesielt fokus på å etablere stabile rammevilkår for aktører i det frie feltet og kreative næringer som design, arkitektur og media.

Muligheter

Sandnes har et uutnyttet potensial når det gjelder kobling mellom kultur og næring. Nasjonale strategier¹⁰ fremhever at kulturnæringer kan bidra betydelig til økonomisk vekst og innovasjon. Dette samsvarer med de regionale målene som vektlegger kulturens rolle i bærekraftig utvikling og digital transformasjon. Kulturens rolle i bærekraftig utvikling er fremhevet i *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027*, men i Sandnes er potensialet for å integrere kultur med bærekraftige prinsipper underutnyttet.

Kulturens økonomiske potensial kan utnyttes gjennom opplevelsesbaserte tjenester og digitale kulturuttrykk, som både øker attraktiviteten til kommunen og skaper nye arbeidsplasser. Reiselivsstrategien for Sandnes 2019–2030 peker også på kultur som en nøkkelressurs for å utvikle kommunen som et attraktivt reisemål. Gjennom å etablere plattformer for samskaping og innovasjon kan Sandnes fremme tettere samarbeid mellom aktører på tvers av sektorer. Prosjekter som kobler kultur til teknologi og entreprenørskap kan bane vei for nye initiativer.

Et viktig utviklingsområde for Sandnes er å videreutvikle kulturaksen i sentrum, som omfatter Vitenfabrikken, KINOKINO, Sandnes bibliotek, Sandnes kulturhus og Vågenskolen. Denne aksen har et potensial til å bli en sentral drivkraft for kunst- og kulturlivet og byutvikling, og kan forsterkes med

⁷ Kommunal- og distriktsdepartementet. (2023). *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027*.

⁸ Oxford Research. (2021). *Kulturfeltet i kommunesektoren – En KS-rapport*.

Kulturdepartementet. (2021). *Kultur og næring – Kulturdepartementets strategi for kulturnæringer*.

⁹ Stavangerregionen Næringsutvikling A/S, 2010 - Kulturnæringene i Stavanger-regionen – strategi og handlingsplan 2010-2013

¹⁰ *Kultur og næring (2021) – Kulturdepartementets strategi for kulturnæringer*

prosjekter som for eksempel «Kulturkvartalet» og «Innbyggernes hus». Et kulturkvartal i Sandnes har potensiale til å være et moderne samlingspunkt for kulturaktiviteter, og Innbyggernes hus, en møteplass for lokaldemokrati, frivillighet og kultur. Ved å skape et kulturelt og sosialt tyngdepunkt kan de tiltrekke seg både innbyggere og besøkende, og stimulere til næringsutvikling i sentrum og nærliggende områder. Gjennom en tettere integrasjon mellom Kulturkvartalet og Innbyggernes hus med den eksisterende kulturaksen, kan Sandnes bygge en helhetlig identitet som et kulturelt knutepunkt.

Det finnes også et stort potensial i naturopplevelser og kulturintegrasjon, hvor Elveparken og Sandvedparken kan trekkes frem som områder med stort potensial for å kombinere natur og kultur. Gjennom prosjekter som *Eventyrstien* og *Barnas by* i Sandvedparken 2023 har Sandnes vist hvordan utendørskunst og kultur kan integreres i naturskjønne omgivelser. Videre har *Sommer i Havnå* 2024, arrangert i Østraadt Havn, demonstrert hvordan viktige lokale historiske uteområder kan aktiveres med kulturelle arrangementer for å fremme både stedets historie og dets relevans i dagens samfunn. Tiltak som for eksempel utendørsteater, kunstinstallasjoner og konserter i slike områder vil kunne bidra til å skape attraktive møteplasser for både innbyggere og besøkende, samtidig som de understøtter kommunens mål om bærekraftig byutvikling. Forsand, som en del av Sandnes kommune, bidrar også med unike kulturopplevelser gjennom sin nærhet til Lysefjorden og områdets spektakulære natur. Kombinasjonen av natur og kultur gir en solid plattform for utvikling av kulturbaserte aktiviteter som historiske vandringer, festivaler og lokale mat- og håndverksopplevelser. Slike tiltak kan styrke Sandnes som en kulturell destinasjon og bidra til å fremheve hele Sandnes som en mangfoldig og attraktiv kommune.

3.3 Det profesjonelle kulturlivet og talentutvikling

Et samspill mellom talentutvikling og det profesjonelle kulturlivet er avgjørende for å bygge en dynamisk og framtidsrettet kultursektor.

Utfordringer

Sandnes rangeres på 242. plass i Norsk Kulturindeks (2023) for antall kunstnere, noe som reflekterer svak lokal tilstedeværelse av profesjonelle kulturaktører. Mangel på tilstrekkelige øvingslokaler og scener hemmer utviklingsmulighetene for både talenter og etablerte kunstnere (Sandnesundersøkelsen, 2022).

Økonomiske barrierer er en annen utfordring. Mange kunstnere rapporterer lav inntekt og usikkerhet rundt støtteordninger. Videre er det et gap mellom amatører og profesjonelle, delvis på grunn av mangelen på arenaer og relevante utdanningstilbud etter videregående (Sandnesundersøkelsen, 2022). Mange unge flytter vekk fra regionen, hovedsakelig på grunn av utdanningstilbud og karrieremuligheter, noe som svekker den lokale kultursektoren (2022).

Muligheter

En sentral mulighet er etableringen av mellomstore scener og flerbrukskulturarenaer som kan fungere som utviklingsplattformer for både unge talenter og etablerte kunstnere (Sandnesundersøkelsen, 2022). Slike arenaer vil kunne redusere fraflyttingen av talenter fra regionen, samtidig som det vil kunne gi kunstnere tilgang til nødvendige fasiliteter for produksjon og fremføring.

Ved å samarbeide tettere med næringer som reiseliv, teknologi og opplevelsesbaserte tjenester kan kommunen utnytte kulturens potensial til å generere økonomisk vekst og arbeidsplasser. En viktig mulighet ligger også i å utvikle talenter og styrke kunstnerisk aktivitet. Opprettelsen av mellomstore scener og muligheter innen talentutvikling kan bidra til å redusere fraflytting av unge talenter. Samtidig vil bedre fasiliteter og tilskuddsordninger for profesjonelle aktører styrke Sandnes' attraktivitet som kulturby (Sandnesundersøkelsen, 2022).

Samarbeid med næringer som reiseliv, teknologi og opplevelsesbaserte tjenester gir ytterligere potensial for å utnytte kulturens økonomiske verdi. Ved å integrere kunst og kultur i disse næringene kan kommunen skape nye arbeidsplasser og styrke lokalsamfunnet økonomisk. Videre kan partnerskap med regionale utdanningsinstitusjoner sikre en jevn overgang fra amatør- til profesjonelt nivå, og støtte langsiktig vekst i

talentutviklingen. Slike samarbeid kan bidra til at flere kunstnere velger å etablere seg lokalt, samtidig som det legges til rette for økt kompetanseutvikling og nettverksbygging.

3.4 Mangfold og inkludering

Mangfold og inkludering er grunnleggende prinsipper for et levende og velfungerende samfunn. I Sandnes spiller kulturlivet en viktig rolle i å styrke sosial samhandling, fremme likeverd og redusere utenforskap. Kulturens evne til å samle mennesker på tvers av alder, bakgrunn og sosioøkonomisk status gir kommunen en unik mulighet til å bygge fellesskap og styrke lokal identitet. Likevel viser kunnskapsgrunnlaget at det er betydelige utfordringer knyttet til å sikre lik tilgang til kulturtilbud og møteplasser.

Utfordringer

En utfordring i arbeidet med å skape et mangfoldig og inkluderende kulturliv i Sandnes, er å kunne tilby inkluderende møteplasser og et variert kulturtilbud til alle. Geografiske skjevheter og sosiale ulikheter gir innbyggerne svært ulike muligheter for deltakelse. Dette forsterkes av transportutfordringer som særlig rammer ungdom, eldre og lavinntektsfamilier uten tilgang til bil eller kollektivtransport.

Økonomiske barrierer spiller en betydelig rolle. Barn og unge fra lavinntektsfamilier har ofte begrenset tilgang til kulturaktiviteter, noe som bidrar til økt utenforskap. Ifølge Ungdata-undersøkelsen fra 2023 oppgir 21 % av ungdommene i Sandnes at de ofte føler seg utenfor eller isolert fra sine jevnaldrende. Bare 37 % deltar regelmessig i organiserte fritidsaktiviteter, og 18 % av ungdommene rapporterer mangel på trygge og inkluderende møteplasser. Problemet er spesielt alvorlig blant ungdom med minoritetsbakgrunn eller lav sosioøkonomisk status.

Frivillige organisasjoner, som historisk har vært sentrale i inkludering, står overfor utfordringer som redusert rekruttering og behov for nye organiseringsformer. Frivillighetsstrategien for Sandnes kommune (2023–2038) fremhever disse utfordringene, i likhet med Nasjonal strategi for frivillig arbeid (2021–2025). Samtidig opplever personer med funksjonsnedsettelser begrenset tilgang til kulturarenaer grunnet manglende universell utforming, og minoritetsgrupper møter ofte språk- og kulturbarrierer.

Psykiske helseutfordringer blant barn og unge utgjør en økende bekymring. Folkehelse rapporten fra 2024 viser en stigning i psykiske symptomer og lidelser i denne gruppen, noe som understreker behovet for inkluderende og tilgjengelige kulturaktiviteter som fremmer fellesskap og mestring.

Muligheter

Til tross for utfordringene finnes det betydelige muligheter for å styrke mangfold og inkludering gjennom målrettede tiltak. Kulturarenaer som biblioteker, kulturhus og flerbruksanlegg kan videreutvikles som inkluderende møteplasser som bringer mennesker sammen på tvers av alder, bakgrunn og interesser. Ved å tilby lavterskeltilbud som er økonomisk tilgjengelige, kan kommunen sikre at flere innbyggere – inkludert sårbare grupper – får tilgang til kulturopplevelser og sosiale fellesskap (Folkehelseinstituttet, 2024).

Ungdata-tallene (2023) og en lokal ungdomsundersøkelse¹¹ fra 2024 viser et tydelig behov for tiltak rettet mot ungdom. Kreative workshops, konserter og sosiale aktiviteter på lavterskelarenaer kan bidra til å redusere utenforskap, særlig blant jenter, som i større grad rapporterer om ensomhet. Kulturskolen og biblioteket kan spille en sentral rolle som arenaer for kreativ utfoldelse og sosial interaksjon. Digitale plattformer og interaktive kulturtilbud kan supplere fysiske møteplasser og bidra til å nå et bredere publikum. Samarbeid mellom skoler, helsestasjoner og frivillige organisasjoner kan også identifisere ungdom som står utenfor, og invitere dem inn i aktiviteter som fremmer mestring og sosial tilhørighet. Gjennom å tilby et bredt spekter av aktiviteter kan kommunen skape trygge møteplasser som appellerer til ungdom med ulike bakgrunn.

Sandnes kommunes Frivillighetsstrategi 2023–2038 fremhever nødvendigheten av å støtte initiativer som fremmer sosial inkludering og folkehelse. Gjennom partnerskap med frivillige organisasjoner og etablering

¹¹ Ungdomspanelet (2024) «Kulturvaner for ungdom i Sandnes»

av nye arenaer for engasjement kan kommunen styrke både mangfold og deltakelse i kulturlivet. Dette er i tråd med Nasjonal strategi for frivillig arbeid 2021–2025, som peker på viktigheten av å tilpasse seg nye trender innen frivilligheten.

For å sikre et tilgjengelig og inkluderende kulturliv for alle, må universell utforming prioriteres på kulturarenaer og møteplasser. Dette vil gjøre det enklere for personer med funksjonsnedsettelser å delta. Samtidig kan flerkulturelle perspektiver berike kulturlivet og fremme inkludering av minoritetsgrupper. Gjennom samarbeid med innvandrersamfunn og ved å løfte frem kunst- og kulturuttrykk fra ulike kulturer, kan Sandnes skape et mer mangfoldig og inkluderende samfunn.

4. Innhold og utredningsbehov

Kulturfeltet er en grunnleggende del av Sandnes' identitet og utvikling. Det bidrar til å styrke fellesskap, skape møteplasser og øke livskvaliteten for alle innbyggere. For å realisere kulturens fulle potensial må kommunen tilrettelegge for en helhetlig og fremtidsrettet utvikling av kulturlivet. Kommunedelplanen for kultur skal bidra til å møte disse utfordringene og mulighetene ved å gi overordnede føringer for prioriterte satsingsområder. Dette kapitlet beskriver overordnede spørsmål, de viktigste temaene planen vil adressere, samt behov for videre utredning.

4.1 Overordnede spørsmål

Basert på kunnskapsgrunnlaget, vil planarbeidet fokusere på å adresseres følgende spørsmål:

- Hvordan kan Sandnes integrere kultur mer effektivt i byutvikling og samfunnsplanlegging?
- Hvilke tiltak kan styrke tilgjengeligheten til kulturtilbud og møteplasser for alle, med særlig fokus på grupper som ungdom, unge voksne, eldre, lavinntektsfamilier og personer med funksjonsnedsettelser?
- Hvordan kan Sandnes legge til rette for kunst- og kulturlivet og styrke sin rolle i regionen, samtidig som flere talenter velger å bli eller flytte tilbake?
- Hvordan kan kulturnæringenes bidrag til lokal økonomi, arbeidsplasser og tilbud styrkes gjennom samhandling med andre næringer?
- Hvordan kan kulturarv og historiske bygg/områder brukes som ressurser for å fremme utvikling og lokal identitet?
- Hvilke grep kan sikre bedre øvingslokaler, scener og flerbruksarenaer som møter kravene til både profesjonelle aktører og frivilligheten?

4.2 Fokusområder

Planen vil konsentrere seg om følgende hovedområder:

- Sosiale møteplasser, kulturarenaer og infrastruktur
- Det profesjonelle kulturlivet og talentutvikling
- Kulturarv, kulturnæring og samfunnsutvikling
- Mangfold og inkludering

4.2.1 Helhetlig tilnærming

Kulturlivet i Sandnes kan forstås som et kulturelt økosystem, der ulike elementer virker sammen for å skape en helhetlig og robust utvikling. Dette økosystemet avhenger av inspirasjon, et mangfoldig kunst- og kulturliv, infrastruktur og finansiering, som til sammen bidrar til å skape kunstneriske og samfunnsmessige verdier, som innsikt, identitet, fellesskap, opplevelser og demokratibygging.

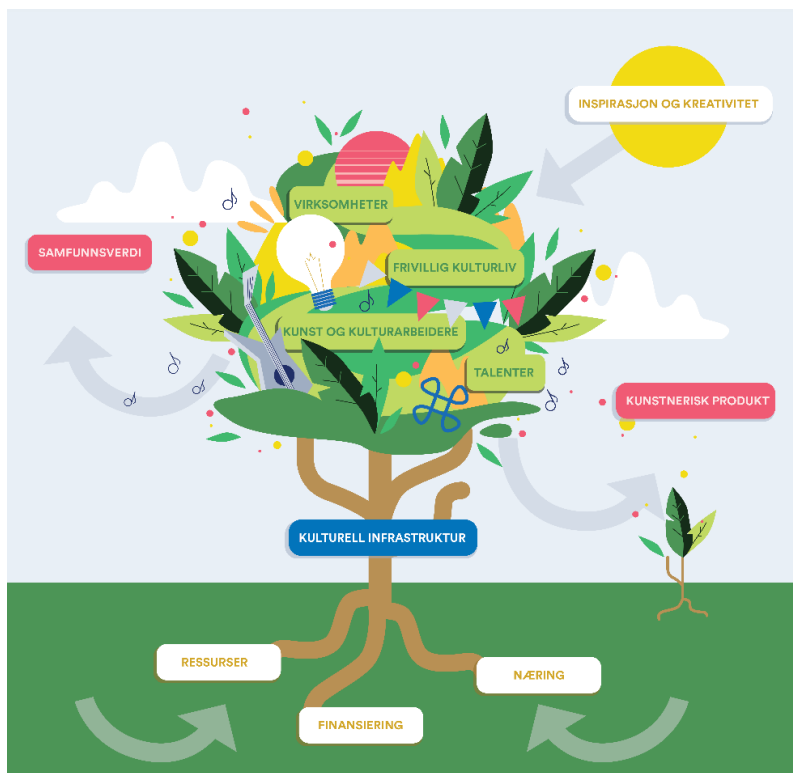
Den kulturelle fotosyntesen

Syntesen skjer i selve samspillet mellom de ulike delene av det kulturelle økosystemet.

Inspirasjon (solen) gir energi til kreative prosesser. Byens **kunst- og kulturliv** (bladene) omdanner denne energien til vekst og kreativitet. **Infrastrukturen** (stammen) gir støtte og struktur til økosystemet. **Ressurser** (røttene) sikrer at systemet kan opprettholde og videreutvikle seg. **Kunstneriske produkter** (fruktene) gir tilbake til samfunnet ved å inspirere og tilføre verdi.

For å realisere potensialet i *den kulturelle fotosyntesen* må Sandnes utarbeide en kommunedelplan for kultur som adresserer flere sentrale temaer og prioriteringer. Planen bør ta et helhetlig perspektiv som ser hvordan ulike deler av kulturlivet – fra kreative talenter og ildsjeler til fysisk infrastruktur og finansielle ressurser – kan samhandle for å styrke kulturlivet i kommunen. Valgene som gjøres innenfor spesifikke områder, som talentutvikling, kulturnæring eller bevaring av kulturarv, vil ha en direkte innvirkning på hele kulturlivets utvikling. Derfor er det viktig at planen sikrer sammenheng og samspill mellom ulike tiltak for å oppnå en samlet og fremtidsrettet utvikling av kulturlivet i Sandnes.

4.3 Utredningsbehov

For å møte utfordringene og utnytte mulighetene identifisert i kapittel 4, er det nødvendig med grundige undersøkelser på flere områder:

Møteplasser, kulturarenaer og kulturell infrastruktur

- Kartlegge behovene og dekningsgraden for sosiale møteplasser og kulturarenaer i hele kommunen.
- Undersøke potensialet for å bruke parker, grøntområder og andre utearealer som arenaer for kulturelle og sosiale aktiviteter som fremmer trivsel og tilhørighet.
- Se på muligheter for revitalisering av bygg og områder, og vurdere dette som en løsning for å etablere flerbruksarenaer for kunst, kultur, utdanning og næringsliv.

Kultur og samfunnsutvikling

- Utforske konkrete samarbeidsmodeller mellom offentlige, private og frivillige aktører for å fremme samskaping og utvikle kulturtilbudet i kommunen.

Det profesjonelle kulturlivet og talentutvikling

- Utforske hvordan Sandnes kan bli en mer attraktiv by for profesjonelle utøvere og kulturnæringer.
- Få en oversikt over talentutviklingsprogram på tvers av sektorene i regionen

Mangfold og inkludering

- Utforske sammenhengene mellom deltakelse og mobilitetsproblematikk, og vurdere løsninger for å utjevne skjevheter.

5. Prosess

5.1 Organisering

Arbeidet med kommunedelplanen for kultur må forankres både politisk og administrativt for å sikre en helhetlig og effektiv gjennomføring. Følgende modell for organisering foreslås:

Styringsgruppe

Kommunedirektørens ledergruppe fungerer som styringsgruppe, med ansvar for å gi strategisk retning og sikre at planen er forankret i kommunens overordnede mål og prioriteringer.

Overordnet plan- og arbeidsgruppe

Plan- og arbeidsgruppen har ansvar for koordineringen av planarbeidet. Gruppen inkluderer representanter fra kultur og samfunnsutvikling.

Referansegrupper

Det opprettes egne referansegrupper som arbeider med spesifikke områder av planen, som:

1. **Kulturarenaer og infrastruktur:**
Bestående av representant fra: Samfunnsutvikling, byplan, eiendom, PIV, kultur, kulturhuset, biblioteket og skole
2. **Det profesjonelle kulturlivet og talentutvikling:**
Bestående av representant fra: Kulturskolen, kulturhuset, Filmkraft, RAS og Stasjon K
3. **Mangfold og inkludering:**
Bestående av representant fra: Frivillighet, fritid, oppvekst, folkehelse, helse og velferd, biblioteket og Sandnes musikkråd
4. **Kulturarv, kulturnæring og byutvikling**
Bestående av representant fra: Byantikvar, næring, kultur, byplan, samfunnsutvikling og kulturhuset

5.2 Medvirkning og involvering

Medvirkning er både en lovpålagt forutsetning og en grunnleggende del av arbeidet med kommunedelplanen for kultur i Sandnes. I henhold til plan- og bygningsloven (§ 5-1) skal planlegging gjennomføres med aktiv deltakelse fra innbyggerne, organisasjoner og andre interessenter. Kommunen har derfor et ansvar for å tilrettelegge for en åpen, inkluderende og tilgjengelig prosess som gir ulike grupper mulighet til å bidra med sine perspektiver og erfaringer.

Sandnes kommune ønsker å gå utover de minimumskravene som loven setter ved å tilrettelegge for en bred og representativ deltakelse. Spesielt vil det bli lagt vekt på å inkludere grupper som tradisjonelt har hatt mindre innflytelse i planprosesser, som ungdom, profesjonelle kunstnere og minoritetsgrupper. Målet er at medvirkningen skal bidra til at kommunedelplanen speiler behovene og visjonene til både innbyggerne og kulturlivet, og samtidig sikre at den blir solid forankret i lokalsamfunnet.

For å oppnå dette vil det bli brukt en bred og fleksibel medvirkningsplan som tar høyde for ulike metoder basert på de spesifikke behovene i prosessen. Spisset medvirkning, der nøkkelgrupper identifiseres og involveres for å fylle kunnskapshull, kan være en viktig del av dette. Videre kan dialog i bydelene og åpne diskusjoner, som debatter og workshops, bidra til å innhente verdifulle innspill fra ulike deler av kommunen. I tillegg vil tett samarbeid med kunst- og kulturaktører sikre at deres erfaringer og perspektiver integreres i planens utforming.

5.2.1 Plan for involvering

Planen for involvering i arbeidet med kommunedelplanen vil bli tilpasset underveis i prosessen for å sikre bred deltakelse og relevant innsikt. Metodene som velges, vil vurderes basert på de konkrete behovene som oppstår, og på hva som er mest hensiktsmessig for å oppnå representativ deltakelse.

Mulige interessenter	Arenaer for medvirkning
- Sandnes musikkråd - Sandnes kunstforening - Rogaland kunstsenter - Regional arena for samtidsdans - Filmkraft Rogaland - Stasjon K - Ryfylkemuseet - Jærmuseet - Turistforeningen - Sandnes sentrum AS - Sandnes inkluderingsråd - Sandnes eldreråd - Barn og unges kommunestyre - Rogaland fylkeskommune - Skoler - Private bydelshus - Sandnes kirkelige fellesråd - Lokale historielag - Nabokommuner - Representanter fra det profesjonelle kulturlivet - Representanter fra det frivillige kulturlivet - Representanter fra kulturnæringen - Opera Rogaland - Sandnes næringsforening - Forsand næringsforening - Lysefjord utvikling - Region Stavanger - Reisemål Ryfylke - Universitetet i Stavanger	- Kommunens nettside for innspill til kommunedelplan (offentlig høring)– alle - Sosiale medier – alle - Skoler / elevråd - Klubber, lag og foreninger - Sentrale kulturarenaer - Dialogmøter – særlig interesserte parter - Arbeidsverksted – tematikk - Politiske møter / utvalgsmøter - Barnas by - Åpne kulturarrangement med aktuelle temaer - Digitale spørreundersøkelser

5.2.2 Målet med medvirkningen

Målet med medvirkningsprosessen er å sikre at kommunedelplanen for kunst og kultur er solid forankret i innbyggernes og kulturlivets behov og visjoner. Gjennom en bred og inkluderende prosess skal innspill og idéer fra hele kommunen integreres i planarbeidet, slik at planen gjenspeiler mangfoldet av perspektiver og prioriteringer i Sandnes. Medvirkning skal ikke bare styrke planens innhold, men også bidra til å skape engasjement og eierskap til kulturpolitikken blant både innbyggere og relevante aktører.

I tillegg er det avgjørende at planen forankres bredt internt i kommunens organisasjon. Dette vil fremme samhandling på tvers av sektorer og avdelinger og sikre at kulturens rolle som en drivkraft for samfunnsutvikling forstås og prioriteres. Intern forankring styrker planens legitimitet og legger et robust grunnlag for en strategisk og inkluderende veiviser for fremtidens kulturliv i Sandnes.

5.3 Fremdriftsplan

<i>Del</i>	<i>Framdriftsplan</i>	<i>Når</i>
Planprogram	Utarbeide planprogram	Høst 2025
	Varsling om oppstart / vedtak om offentlig ettersyn	Vinter/vår 2025
	Medvirkning - høring	Vår 2025
	Behandling av innspill	Høst 2025
	Politisk vedtak - planprogram	Høst 2025
	Kunngjøring av planprogram	Høst 2025
KDP Kultur	Kartlegging og kunnskapsinnhenting	Høst 2025 – sommer 2026
	Vedtak om offentlig ettersyn planutkast	Vår 2025
	Høring planutkast	Sommer – høst 2026
	Behandling av uttalelser	Høst 2026
	Behandling av uttalelser justere handlingsprogram i tråd med kommunedirektørens innstilling til økonomiplan	Vinter 2026
	Vedtak av kommunedelplan for kultur	Vinter 2027

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	820	25/01882-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
18/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Besøk fra gravlundavdelingen

Saksorientering

Sissel Bryne fra Gravlundavdelingen i Sandnes kommune kommer for å fortelle om planer for arbeidet framover, samt å lytte til innspill fra fellesrådet.

Forslag til vedtak

Orienteringen fra Sandnes kommune er tatt til orientering.

DEN NORSKE KIRKE**SAKSPROTOKOLL**

Arkivsak-dok. 25/01382
 Arkivkode
 Saksbehandler Ragna Skårland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høyland menighetsråd	12.03.2025	26/25

Minnelund ved Høyland og Sviland kirkegårder

Høyland menighetsråd har behandlet saken i møte 12.03.2025 sak 26/25

Møtebehandling

Det er Sandnes kirkelige fellesråd som har et hovedansvar for gravlundene i samarbeid med Sandnes kommune. Gravlundsforvalter Sissel Bryne blir med på fellesrådsmøtet 9. april. Vedtaket fra menighetsrådets møte sendes Sandnes kirkelige fellesråd slik at det kan tas med i møtet 9. april.

Vedtak

Høyland menighetsråd ber Sandnes kirkelige fellesråd arbeide videre med navnet minnelund ved både Høyland kirkegård og Sviland kyrkjegård.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	120	25/00333-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
19/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Lotterisaken og Bypresten

Saksorientering

Anken til Klagenemda ligger fortsatt inne til behandling. Det jobbes parallelt med alternative måter å finansiere Bypresten på i 2025 og videre, i tilfelle vi ikke skulle få medhold i klagen. Det viktige er at omsorgen for de rusavhengige ikke blir skadelidende. Mer informasjon legges fra i møtet.

Forslag til vedtak

Informasjon om lotterisaken og Byprestens finansiering er tatt til orientering. Det jobbes videre med alternative innsamlinger om ikke vi skulle få medhold i Klagenemda.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	740	20/00323-42	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
20/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Ganddal kirke - hva skjer videre

Saksorientering

Vi skal ha et nytt møte med Kommunedirektørens kontor 3. april. Informasjon i etterkant av dette møtet legges fram i fellesrådet.

Forslag til vedtak

Informasjon om fremdriften i prosessen rundt byggingen av Ganddal kirke er tatt til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	820	25/01883-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Økte tall på antall gravlagte fram til 13. mars

Saksorientering

Det har vært en dramatisk økning i antall gravferder i starten av 2025. Økningen er på 42 % fra 2024 som også økte i antall gravferder. Dette tallet kan stabilisere seg utover året, eller økningen kan holde seg.

Vi hadde et gravferds-symposium 1. april sammen med begravelsesbyråene, prester, kantorer og kirketjenere samt Sandnes kommune. Der gikk samtalen rundt hvilke muligheter det er for å åpne for flere gravferder i løpet av uken siden vi har hatt ventetid i vår på grunn av den store økningen. Med tanken på de store fødselskullene etter krigen så er dette en ventet oppgang som vi sammen må håndtere på en god måte.

Oversikten gjelder til og med uke 13:

	2024	2025
Gravferd/kistenedsettelse	67	98
Bisettelse/urneseremoni	37	50
Totalt	104	148

Forslag til vedtak

Økningen i antall gravlagte i 2025 i Sandnes er tatt til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	414	23/05850-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
22/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Delerunde fra menighetene

Saksorientering

Informasjon fra menighetene og Sandnes kommune legges fram til orientering.

Forslag til vedtak

Informasjon fra menighetene og Sandnes kommune er tatt til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	414	23/05850-11	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
23/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Skriv og meldinger

Saksorientering

Fellesrådet tar følgende til informasjon:

- Informasjon om personalsituasjonen fra kirkeverge og prost.
- Oppslag i Sandnesposten.

Forslag til vedtak

Fellesrådet har tatt følgende til informasjon:

- Informasjon om personalsituasjonen fra kirkeverge og prost.
- Oppslag i Sandnesposten.

Vil stenge sentrumsgate

Kommunen vil stenge Kirkegata utenfor Sandnes Kirke. Det er kirkens representanter svært glade for. Gata kan også få steindekke som i Langgata.

Sten Roger Fossum
sten.ross@postboks.no

Kommunens fagfolk foreslår at Kirkegata ved Sandnes kirke stenges for gjennomkjøring, og at det legges steindekke i gatens bredde foran kirken. Det blir dermed ikke mulig å kjøre gjennom Kirkegata inn i Storgata. Nå er veien delt i to, hvor halvparten er kjørefelt og andre halvpart er et utvidet fortau og oppholdsareal for publikum.

- Vi er veldig glade for forslaget. Det vil bety mye bedre forhold under brylluper og begrevelser, sier kirkeverge Andreas E. Eldsaas jr. Han mener i dag er at det er lite plass foran inngangen til kirken når det samles folk utenfor. Arealer foran kirken er delvis oppholdsareal i forbindelse med arrangement, og har ett kjørefelt for trafikk. Ved begrevelser og bryllup kan det derfor oppstå tittel der publikum ikke har tilstrekkelig oppholdsareal, samtidig som det er vanskelig å parkere. Det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen.

Alternativer neder

De peker også på at det er to alternative kjørefelt i nærheten som kan benyttes. Både Flindegata og Industrigata er åpne for trafikk og krytter sammen Storgata og Kirkegata. Det vil bli en annen type trafikk som vil komme inn i Storgata og Kirkegata. Det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen.

- Trafikken vil bli ledet bort fra gaten. Jeg har hatt kontor i år ved denne gaten, og jeg har ikke inntrykk av det er mange som er veldig mot dette. Gevinstene ved å stenge gaten er demot store, sier kirkevergen. Han mener det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen. Det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen.

- Ser kjempetra ut

Sokneprest Lina Håland er også fornøyd med endringen.

Kommunen vil stenge Kirkegata mellom Eidsvollgata og Storgata. Det er kirkeverge Andreas E. Eldsaas jr og sokneprest Lina Håland glade for.

FOTO: STEIN ROGER FOSSUM

Kirkegata sett mot Eidsvollgata.

FOTO: STEIN ROGER FOSSUM

Kommunen vil stenge Kirkegata mellom Eidsvollgata og Storgata. Det er kirkeverge Andreas E. Eldsaas jr og sokneprest Lina Håland glade for.

FOTO: STEIN ROGER FOSSUM

- Planene ser kjempetra ut. Nå blir det lettere for alle. Det kan være utrang utenfor inngangen under bryllup og begrevelser. Det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen.

om å opparbeide Kirkegata fra St. Olavs gate til Storgata. Dette er i tråd med byroms- og gateplanen. Det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen.

grønne elementer som gir et mykere og varmere inntrykk. Det vil være en fordel å ha et område som er spesielt tilrettelagt for gravbesøk, anfordrer trafikkordningen.

utforming for trafikken i Langgata. Kommunen har hatt 17,5 millioner kroner til prosjektet. Kommunen vil søke om å legge steindekke i kjørefeltet foran kirken for de-der av disse pengene. Saken om stenging av Kirkegata behandles i utvalg for direte, miljø og tekniske saker tirsdag.

DEN NORSKE KIRKE

Sandnes kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas E. Eidsaa Jr.	414	23/05852-8	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
24/25	Sandnes kirkelige fellesråd	09.04.2025

Eventuelt

Saksorientering

Eventuelle saker som meldes i starten av møtet.

Forslag til vedtak